

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

"Hälsa på lika villkor?"
Enkätundersökning 2004, Västra Götalands län

Uppdragsgivare: Västra Götalandsregionen

Teknisk rapport
Enkätenheten

Innehållsförteckning

Inledning	2
Population och urval	2
Sekretess och utlämnande	3
Variabler	4
Datainsamling	4
Bortfall	4
Databeredning	5
Viktberäkning och estimation	6
Tabellerna	7
Kvalitet	8
Att tänka på vid användandet av datamaterialet	9
Övrigt	10

Bilagor:

- Bilaga 1: Missiv och frågeblankett
- Bilaga 2a: Kalibreringsrapport
- Bilaga 2b: Kalibrering – viktiga målvariabler
- Bilaga 3: Postbeskrivning
- Bilaga 4: Rättningsinstruktion, upprättningar vid avslut
- Bilaga 5a: Förteckning över Socioekonomisk indelning (SEI)
- Bilaga 5b: Förteckning över icke-yrken
- Bilaga 6: Förteckning över utbildningsnivå
- Bilaga 7: Förteckning över strataindelningen

Inledning

Enkätenheten vid Statistiska centralbyrån (SCB) har under perioden mars-juni 2004 genomfört en enkätundersökning på uppdrag av Statens folkhälsoinstitut. Västra Götalandsregionen beställde i samband med denna undersökning ett tilläggsurval för Västra Götalands län. Denna rapport beskriver det totala urvalet i Västra Götalands län. Syftet med den nationella undersökningen var att ta reda på hur Sveriges befolkning mår och lever och även att följa upp den nya folkhälsopolitiken. Syftet med detta urval var att ta reda på hur befolkningen i Västra Götalands län mår och lever.

Undersökningen genomfördes som en postenkät med tre påminnelser. Totalt var det 5047 personer som besvarade frågeblanketten, vilket är 60,8 procent av urvalet. Frågeblanketterna registrerades via skanning, varefter datafil och tabeller framställdes.

Anna Olsson har varit undersökningsledare, Pernilla Andersson har varit produktionsansvarig, Leif Lemon har ansvarat för urvalsdragningen och Anna Hagman har framställt resultattabellerna, utfört kalibreringen och varit behjälplig med metodfrågor.

Population och urval

Populationen, d v s de objekt som man vill kunna dra slutsatser om, utgörs i denna undersökning av samtliga personer i Västra Götalands län i åldern 18-84 år. För att kunna dra ett urval från populationen skapas en urvalsram som avgränsar, identifierar och möjliggör koppling till objekten i populationen. Urvalsramen i denna undersökning har skapats utifrån registret över totalbefolkningen (RTB) och består av samtliga folkbokförda i Västra Götalands län i åldern 18-84 år, antalet individer i ramen var 1 159 924 den 31/3 2004.

I planeringsstadiet av undersökningen tillhandahöll SCB PM:et "Underlag för bestämning av urvalsstorlek och vid tillägg till Folkhälsoinstitutets undersökning "Nationell Folkhälsoenkät"". Västra Götalandsregionen beställde för fem av sina nämndområden ett tilläggsurval omfattande 1 000 personer per område. Indelningen av länet i områden gjordes för att få med tillräckligt många individer i varje område, denna indelning kallas stratifiering. Se bilaga 7 för stratumindelning.

Det nationella urvalet drogs först genom ett obundet slumpmässigt urval, se teknisk rapport för det nationella urvalet. Sedan drogs ett stratifierat obundet slumpmässigt urval i Västra Götaland så att den bestämda urvalsstorleken per stratum uppnåddes. Urvalsförfarandet innebär att vikter måste användas vid analys av materialet, se "Viktberäkning och estimation" nedan.

Innan frågeblanketten sändes ut genomfördes en identifikationskontroll av personerna i urvalet mot befolkningsdata för att få fram aktuella adressuppgifter. Vid kontrollen visade det sig att 1 person inte längre tillhörde populationen utan utgjorde sk övertäckning. De vanligaste orsakerna till övertäckning är att personerna hunnit emigrera eller avlidit sedan urvalet drogs. Ytterligare övertäckning kom till SCB:s kännedom under insamlingsfasen. I dessa fall rör det sig t ex om att undersökningspersonerna eller deras anhöriga uppgett att de inte längre tillhör populationen.

Tabell 1 Population och urval

Population	1 159 924
Bruttourval	8 320
Övertäckning	22
Nettourval ¹⁾	8 298

1) Nettourval är det som kvarstår efter att övertäckningen tagits bort från (brutto-)urvalet.

Sekretess och utlämnande

Tillsammans med frågeblanketten skickades ett informationsbrev där uppgiftslämnarna kunde läsa om undersökningens bakgrund, syfte och att undersökningen genomfördes i samarbete mellan SCB, Statens folkhälsoinstitut och ett antal landsting (däribland Västra Götalandregionen). Informationsbrevet informerade också om att uppgifter hämtas från registret över totalbefolkningen, utbildningsregistret samt inkomst- och taxeringsregistret. Det informerades om vilka uppgifter som hämtas och att samtliga uppgifter är skyddade av personuppgiftslagen och sekretesslagen. Det framgick även att det är frivilligt att delta och att en avidentifierad fil och avidentifierade frågeblanketter kommer att levereras till Statens folkhälsoinstitut och respektive landsting. (Se bilaga 1)

För att SCB ska kunna lämna ut ett datamaterial och frågeblanketter så krävs ”informerat samtycke” av uppgiftslämnarna. Det innebär att de genom att besvara blanketten och att skicka in den godkänner att deras svar kompletteras med de registervariabler och behandlas på det sätt som informationsbrevet informerar om.

SCB har gjort en intern sekretessprövning för utlämnandet av registervariabler från RTB, utbildningsregistret och inkomst- och taxeringsregistret. Dessutom har en sekretessöverenskommelse upprättats mellan Västra Götalandsregionen och SCB med avseende på hur det avidentifierade datamaterialet och de avidentifierade frågeblanketterna får hanteras.

Behandlingen av personuppgifter i undersökningen har anmälts till SCB:s juridiska kansli. Kopplingen till personuppgifterna tas bort tre månader efter slutleverans.

Variabler

Statens folkhälsoinstitut har utformat frågorna i frågeblanketten i samarbete med SCB. Blanketten har även genomgått ett test hos SCB:s mättekniska laboratorium, se separat rapport.

Blanketten bestod av 86 numrerade frågor, flera av dem hade delfrågor vilket genererade totalt 143 frågor. Frågorna handlade bl a om hälsa, vårdutnyttjande, levnadsvanor, ekonomiska förhållanden, arbete och sysselsättning. (Se bilaga 1)

Förutom variabler som samlats in via frågeblanketten har ett antal registervariabler hämtats från SCB:s register över totalbefolkningen (RTB), utbildningsregistret och inkomst- och taxeringsregistret. Dessa är bland annat födelseår, kön, civilstånd, utbildningsnivå och disponibel inkomst. Uppgifterna från RTB avser den 9/3 2004 och uppgifterna från inkomst- och taxeringsregistret avser år 2002. Utbildningsnivå avser avklarade utbildningar t o m höstterminen 2003.

Datainsamling

Frågeblanketterna sändes till urvalspersonerna via post. Via informationsbrevet ombads de besvara frågorna och skicka tillbaka frågeblanketten till SCB. Det första utskicket genomfördes den 26/3, sedan skickades tre påminnelser ut till dem som inte besvarat frågeblanketten. Dessa utskick skedde med tio dagars mellanrum. Den första påminnelsen bestod av ett tack- och påminnelsekort och de andra påminnelserna var enkätpåminnelser. Insamlingen avslutades den 15/6.

Tabell 2 Beskrivning av inflödet

	Antal	Procent
Efter första utsändning	2823	34,0
Efter ToP	986	11,9
Efter enkätpåminnelse 1	801	9,7
Efter enkätpåminnelse 2	437	5,3
Totalt antal svar	5 047	60,8
Bortfall	3 251	39,2
Nettourval	8 298	100,0

Bortfall

Bortfallet består dels av objektbortfall som innebär att frågeblanketten inte är besvarad alls och av partiellt bortfall som innebär att vissa frågor på blanketten inte är besvarade. Om bortfallet skiljer sig åt från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna så kan skattningarna som grundar sig på enbart de svarande vara skeva. För att reducera bortfallsskevheten har vikter beräknats med hjälp av kalibrering (Se bilaga 2).

Objektsbortfall kan bland annat bero på att uppgiftslämnaren inte är villig att delta i undersökningen, att uppgiftslämnaren inte går att nå eller att uppgiftslämnaren är förhindrad att medverka, t ex på grund av sjukdom. Objektsbortfallet i denna undersökning redovisas i tabell 3 nedan. Med "ej avhörda" menas att ingen uppgift om varför frågeblanketten inte är besvarad har lämnats. Med förhindrad och avböjd medverkan menas att SCB meddelats att uppgiftslämnaren är förhindrad eller inte vill medverka i undersökningen. Med "fel person har svarat" menas att någon annan än den person som frågeblanketten var avsedd för har svarat. För vidare förklaring se "Databeredning" nedan.

Tabell 3 Beskrivning av objektsbortfall

	Antal	Procent
Ej avhörda	2894	34,9
Postreturer	81	1,0
Hemlig/skyddad/saknar adress	15	0,2
Förhindrad medverkan	52	0,6
Avböjd medverkan	98	1,2
Insänd blank	40	0,5
Lovat sända in	6	0,1
Fel person har svarat	65	0,8
Totalt	3 251	39,2

Partiellt bortfall kan bero på att frågan är svår att förstå, är känslig, att uppgiftslämnaren glömmer att besvara frågan eller att instruktionerna vid hoppfrågor misstolkas och att uppgiftslämnaren då inte besvarar rätt frågor. Till partiellt bortfall bör även dubbelmarkeringar och svar som inte kan tydas räknas.

Databeredning

Databeredningen genomfördes av Enkätenheten vid SCB. Samtliga inkomna frågeblanketter prickades av i Enkätenhetens avregistreringssystem. Frågeblanketterna skannades med programvaran EYES&HANDS. Kontroller genomfördes under och efter registreringen. Då kontrollerades bl a dubbelmarkeringar och att endast valida värden förekommer i materialet.

De öppna svaren på fråga 57 kodades enligt kodförteckningen SEI vid SCB. Observera att koden 60 inte använts utan har ersatts med kod 56 eller 79.

Svarsdatafilen kompletterades med registervariabler från RTB samt med vikter för uppräkningsnivå. Frågorna om födelseår och kön kontrollerades mot motsvarande registerdata. I kontrollen för variabeln födelseår upptäcktes 65 misstämningar, för vissa av dessa förekom även misstämningar för variabeln kön. Eftersom detta kan bero på att någon annan än urvalspersonen besvarat frågeblanketten har observationerna med fel födelseår exkluderats från filen.

Ytterligare 8 misstämningar förekommer för variabeln kön, dessa observationer finns kvar på kundfilen eftersom misstämningar på en kryssfråga kan bero på mätfel. Vi rekommenderar därför att registervariabeln kön används istället för frågevariabeln.

Viktberäkning och estimation

Vikter har tagits fram för att kunna räkna upp resultatet till populationsnivå. Uppräkning med vikter medför att resultat kan redovisas för hela populationen och inte bara för de svarande. Om vikterna inte används så kan resultaten bli helt missvisande. Vikterna kompenserar för objektbortfallet men inte för det partiella bortfallet och därmed kan antalsuppgifterna i respektive tabell bli olika.

Vikterna i denna undersökning kan beskrivas med formeln:

$$w_k = d_k^* \cdot g_k$$

där w_k = den totala vikten för individ k

d_k^* = design- och bortfallsvikten

g_k = justeringsfaktor baserad på hjälpinformation

Vikten d_k^* bestäms dels av urvalsdesignen och dels kompenserar den för det totala bortfallet inom det strata som individen tillhör. Vid bortfall kan det vara så att vissa grupper av urvalet svarar i större utsträckning än övriga, tex. kan kvinnor och äldre svara i högre grad än män och yngre. Om de grupper som svarat i högre grad har en annan fördelning på undersökningsvariablerna än övriga kan detta ha en snedvridande effekt på resultatet. För att kompensera för detta har kalibreringsvikter använts. (Se bilaga 2 för mer detaljer.) Vikterna bygger på antagandet att ramen återspeglar populationen väl och därmed att över- och undertäckningen är försumbar.

För beräkning av skattningen för totaler används följande formel:

$$\hat{Y} = \sum_r w_k y_k$$

där w_k = den totala vikten för individ k

y_k = variabelvärde för individ k

summering sker av de svarande (r)

Och för beräkning av skattningen för medelvärden används följande formel:

$$\hat{Y} = \frac{\sum_r w_k y_k}{\sum_r w_k}$$

där w_k = den totala vikten för individ k
 y_k = variabelvärde för individ k
summering sker över de svarande (r)

Vikten ”kalvikt” (se w_k ovan) som finns på kundfilen ska användas vid framställning av tabeller och diagram samt vid beräkning av statistiska mått. Varianser ska beräknas med vedertagen metod.

Kalibreringen och de tabeller som presenteras i denna rapport har tagits fram enligt de formler som presenterats ovan med hjälp av SAS och variansprogrammet CLAN97. Varianserna har beräknats enligt vedertagen metod.

Tabellerna

Tabellerna har räknats upp till populationsnivå, vilket innebär att resultatet avser hela populationen och inte bara de svarande. Antalsuppgifterna är således skattningar av antal personer i populationen med den aktuella egenskapen. Att det uppräknade antalet individer är olika för olika frågor beror dels på det partiella bortfallet (se under rubriken ”Bortfall”) och dels på hoppinstruktioner då olika delpopulationer avses. Frågorna har korstabulerats mot variablerna kön, ålder, kön*ålder, födelseland, utbildning och SEI. Indelningen i de tre utbildningsklasserna beskrivs i bilaga 6. För variabeln SEI redovisas inte alla SEI-koder. De som redovisas är ”arbetare” (kod 11, 12, 21 och 22), ”lägre tjänstemän” (kod 33 och 36) samt ”tjänstemän på mellannivå eller högre” (kod 46, 56 och 57). SEI-koderna finns beskrivna i bilaga 5a och 5b. Eftersom variabeln SEI är kodad utifrån frågor i blanketten förekommer det också partiellt bortfall.

För de följdfrågor som föregås av hoppinstruktioner har selekteringar genomförts vid tabellframställandet. För t ex fråga 6b har de som svarat ”Nej” på fråga 6a inte ingått i tabellframställningen.

Om en följdfråga är besvarad men dess styrfråga inte är besvarad och svaret på följdfrågan gör att ett visst svarsalternativ på styrfrågan är självklar så har hänsyn till detta tagits. Om t ex fråga 6b är besvarad men inte fråga 6a så har fråga 6a ändå fått värdet ”ja” vid tabellframställningen.

Till varje punktskattning (p) anges det 95%-iga konfidensintervallet ($\pm v$). Den övre gränsen för konfidensintervallet bildas genom att ta p+v och den nedre gränsen genom att ta p-v. Det är praxis att tillämpa 95-procentiga

konfidensintervall när man uttalar sig om statistiskt säkerställda skillnader. Med ett 95-procentigt konfidensintervall menas att intervallet i genomsnitt täcker det sanna värdet i 95 fall av 100 om andra fel än slumpfel är försumbara. Något förenklat kan sägas att om konfidensintervallen från två grupper inte överlappar varandra så har man en statistiskt säkerställd skillnad mellan de båda grupperna.

I antalstabellerna är värdena avrundade till närmaste 100-tal, vilket i vissa fall har lett till att summan av delarna inte stämmer med totalen. Värden som är lägre än 50 har avrundats till noll. I andelstabellerna är värdena avrundade till närmaste heltal och värden under 0,5 är därmed avrundade till noll.

De tabeller som presenteras i denna rapport har tagits fram enligt de formler som presenterats i avsnitt "Viktberäkning och estimation".

Kvalitet

SCB tillämpar en bred definition på kvalitet. För att hålla en hög kvalitet och täcka kvalitetsdimensionerna används vid genomförandet av undersökningar ett kvalitetssäkringsprogram med kontroller i undersökningens olika faser, allt från kundkontakter till dokumentation och uppföljning. I SCB MIS 2001:1 "Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik" ges en ingående beskrivning av SCB:s kvalitetsbegrepp och de olika kvalitetskomponenterna. Nedan beskrivs de begrepp som har betydelse för denna undersökning.

Ramtäckning

Ett problem som kan uppstå är täckningsfel. Det innebär att urvalsram och population inte helt stämmer överens. Täckningsfelen kan delas in i två typer, dels undertäckning som innebär att vissa enheter som ingår i populationen saknas i urvalsramen. Och dels övertäckning som innebär att enheter som inte ingår i populationen ändå finns i urvalsramen. Ett sätt att minska täckningsfelen är att ha bra och uppdaterade register. Registret över totalbefolkningen RTB bedöms vara av god kvalitet och bra uppdaterat. I denna undersökning visade sig 22 personer vara övertäckningsobjekt. Det var personer som avlidit eller flyttat utomlands. Någon undertäckning har inte observerats, men undertäckning är vanligtvis svårare att upptäcka än övertäckning.

Urval

Denna kvalitetskomponent avser fel som uppkommer på grund av att man endast undersöker en del av populationen, det vill säga att ett urval har dragits. Urvalsfel är således den avvikelse mellan ett skattat värde (estimat) och det faktiska värdet (parametern) som beror på att man inte undersöker alla objekt i populationen. Urvalsfelets storlek minskar med en ökad urvalsstorlek. Vid ett korrekt urvalsförfarande kan urvalsfelets storlek skattas och bland annat anges med osäkerhetsintervall i form av konfidensintervall.

Mätning

Ett fel som kan uppstå vid mätning är att lämnade uppgifter skiljer sig från faktiska uppgifter. Felet kallas mätfel och kan uppkomma då respondenten inte minns de faktiska uppgifterna, missförstår frågan eller medvetet svarar felaktigt. För att försöka minimera mätfelen har frågeblanketten granskats av SCB:s mättekniska laboratorium och kontroller har genomförts, t ex kontroll av tillåtna värden vid dataregistrering. Mätfelen för registervariabler som hämtats från RTB bedöms vara liten.

Bearbetning

Vid den manuella och maskinella bearbetningen av datamaterialet kan fel uppstå, så kallade bearbetningsfel. Som exempel på bearbetningsfel kan registreringsfel och kodningsfel nämnas. Dessa fel kan förhindras och upptäckas i de kontroller som genomförs vid dataregistreringen. Vanligtvis är denna typ av fel försumbara.

Bortfall

De eventuella fel som bortfallet kan ge upphov till kallas bortfallsfel. Det inträffar om objekten i bortfallet och de svarande skiljer sig åt (har en annan fördelning) avseende undersökningsvariablerna. En beskrivning av bortfallet finns i den bortfallsanalys som gjorts i samband med valet av hjälpinformation till kalibreringen, se bilaga 2.

Att tänka på vid användandet av datamaterialet

I postbeskrivningen listas datamaterialets variabler med variabelnamn, position i datamaterialet och en kortfattad förklaring om variabelns innehåll. (bilaga 3) I frågeblanketten framgår koderna för de olika svarsalternativen. (bilaga 1) Om ett svar är otolkbart eller om två eller flera alternativ angetts där endast ett svar skulle ges har koden "9" eller "99" registrerats. Vid variabler som baseras på frågor där uppgiftslämnaren kunnat ange flera svarsalternativ bör man tänka på att summan av svarsalternativen inte blir antal svarande, vid andelsskattningar blir summan inte 100%.

Vi har inte tagit ställning till hur eventuella motsägelsefulla svar ska behandlas, sådana fel kan uppstå vid t ex följdfrågor och måste därför undersökas innan följdfrågor analyseras. I rättningsinstruktionerna finns beskrivning av vad som korrigerats redan vid registreringen. Där finns också information om vad som har rättats upp i samband med avslutet av datainsamlingen.

Observera att de bifogade vikterna ska användas vid analys och resultatframställning. Om urvalet är stratifierat kan datamaterialet inte ses som ett urval av oberoende lika fördelade observationer, som ofta antas i traditionell statistisk teori. Att ta fram frekvenser och andelar med beaktande av vikter klarar de flesta dataprogram av.

Däremot är det viktigt att tänka på att de flesta förprogrammerade dataprogram inte klarar av att analysera datamaterialet ifrån en urvalsundersökning på ett korrekt sätt. Var noga med att kontrollera att de dataprogram som används för analys behandlar vikterna på ett riktigt sätt.

De konfidensintervall som redovisas är giltiga under förutsättning att den modell som används för bortfallskompensation är korrekt. Som bortfallsanalysen (se bilaga 2a) indikerar har bortfallet i den här undersökningen en snedvridande effekt på skattningarna. Om inte detta beaktas på ett korrekt sätt kan konfidensintervallens giltighet ifrågasättas. De kalibrerade vikterna används för att justera för denna skevhet.

Övrigt

För fråga 71b har ett extra svarsalternativ lagts till, vilket innebär att de personer som angett 99 timmar eller mer per vecka har fått koden 98.

HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR?

En undersökning om hälsa och livsvillkor i Sverige 2004

Statens folkhälsoinstitut (FHI), landstingen Gävleborg, Kronoberg och Dalarna, Gotlands kommun samt Region Halland och delar av Västra Götalands Regionen gör nu en undersökning för att ta reda på hur Sveriges befolkning mår. Undersökningen genomförs med hjälp av Statistiska centralbyrån (SCB). Syftet med undersökningen är också att följa upp den nya folkhälsopolitiken. Det övergripande nationella folkhälsomålet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Undersökningen bygger på att slumpvis utvalda personer anonymt svarar på medföljande enkät om hälsa och livsvillkor. Den här gången är du en av de utvalda. Det är givetvis frivilligt att delta, men för att det skall gå att lita på undersökningsresultaten är det angeläget att så många som möjligt svarar.

Utnyttja tillfället att vara med och påverka framtidens hälsosatsningar – delta i Hälsa på lika villkor!!

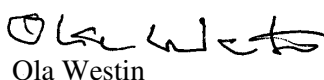
För att minska antalet frågor i enkäten kommer folkbokföringsuppgifter såsom födelse- och civilstånd att hämtas från SCB:s register över totalbefolkningen. Dessutom hämtas uppgifter om utbildningsnivå från utbildningsregistret och inkomstuppgifter från inkomst- och förmögenhetsregistret. Alla identitetsuppgifter avlägsnas sedan av SCB innan materialet lämnas till Statens folkhälsoinstitut och respektive landsting för fortsatt bearbetning. Alla dina uppgifter skyddas av sekretesslagen och personuppgiftslagen.

I oktober år 2004 kan du hitta resultaten på Statens folkhälsoinstituts hemsida: www.fhi.se. Om du inte har tillgång till internet kan du ringa till Statens folkhälsoinstitut 08-566 135 76 och be att få en sammanställning av resultaten hemskickad.

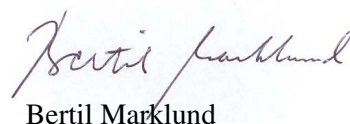

Gunnar Ågren

Stort tack på förhand!

Ola Westin

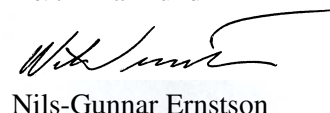
Bertil Marklund

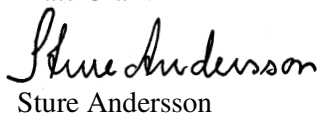
Mats Granvik

Lisa Stark

Nils-Gunnar Ernstson

Sture Andersson

Om du vill veta mer om undersökningen eller hur du ska besvara enkäten är du välkommen att ringa eller skriva e-post till:

Statistiska centralbyrån
Gruppenr.: 019-176910, folkhalsa@scb.se
Statens folkhälsoinstitut
08-56613576, karin.nykvist@fhi.se
Landstinget Dalarna
023-490140, mats.granvik@ltdalarna.se

Landstinget Gävleborg
026-155024, johanna.alfredsson@lg.se
Region Halland
0346-56261, bertil.marklund@lthalland.se
Västra Götalands Regionen
031-630863, barbara.rubinstein@vregion.se

Landstinget Kronoberg
0470-588531,
Ingrid.edvardsson@ltkronoberg.se
Gotlands kommun
0498-263306, lisa.stark@gotland.se

HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR?

**En undersökning om hälsa och livsvillkor i Sverige
2004**

Ett samarbete mellan Statens folkhälsoinstitut, landstingen Gävleborg, Dalarna, Kronoberg och regionerna Västra Götaland och Halland samt Gotlands kommun. Undersökningen genomförs med hjälp av Statistiska centralbyrån.

LITE FAKTA OM UNDERSÖKNINGEN

Hur går undersökningen till?

- Enkätundersökningen görs genom ett samarbete mellan Statens folkhälsoinstitut (FHI), landstingen Gävleborg, Kronoberg och Dalarna, Gotlands kommun, Region Halland samt delar av Region Västra Götaland. Undersökningen genomförs med hjälp av Statistiska centralbyrån (SCB).
- Under april 2004 skickas enkäten ut till sammanlagt 60 000 slumpvis utvalda personer i åldern 18-84 år i Sverige.
- De besvarade enkäterna samlas in av SCB. Sedan avlägsnas alla identitetsuppgifter innan materialet lämnas till FHI och respektive landsting för vidare bearbetning.
- Efter det att materialet har sammanställts och analyserats kommer det att ligga till grund för flera rapporter om folkhälsan.

Kan någon se dina svar?

De insamlade uppgifterna redovisas i tabeller där ingen enskilda svar kan utläsas. Dina svar skyddas av sekretesslagen (SFS 1980:100, 9 kap. 4§). Alla som arbetar med undersökningen har tystnadsplikt. Datamaterial från undersökningen kan endast lämnas ut till andra landsting än de ovanstående eller forskare efter sekretessprövning som godkänts av SCB.

Numret högst upp på blanketten är till för att SCB under insamlingen ska se vilka som svarat och vilka som skall få en påminnelse.

Så här fyller du i enkäten

Att besvara frågorna tar ca 20-30 minuter. Enkätsvaren registreras maskinellt, därför är det viktigt att de är ifyllda på rätt sätt.

Använd en bra kulspetspenna med svart eller mörkblå färg. Undvik blyerts.

Sätt ett kryss för de rutor du tycker stämmer bäst för dig. Markera om möjligt innanför rutorna. Så här

Om du råkar kryssa fel fyller du i hela den rutan i färg. Så här . Då kan inte maskinen läsa den. Kryssa sedan i rätt ruta.

Vill du ändra dina svar?

Du har möjlighet till rättelse fram till september. Eftersom SCB avlägsnar alla identitetsuppgifter kan rättelser inte ske efter det att materialet utlämnats till FHI och landstingen.

Vill du se resultatet?

I oktober år 2004 kan du hitta resultaten på Statens folkhälsoinstituts hemsida: www.fhi.se. Om du inte har tillgång till internet kan du ringa till Statens folkhälsoinstitut 08-566 135 76 och be att få en sammanställning av resultaten hemskickad.

Svarskuvert och porto

Skicka enkäten i bifogat kuvert. Portot är redan betalt.

Vi ber dig svara så snart som möjligt!

Tack för din medverkan!!

Hälsa

1. Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?

- 1 Mycket bra
- 2 Bra
- 3 Någorlunda
- 4 Dåligt
- 5 Mycket dåligt

2. Om du tänker på din kroppsliga hälsa, hur många dagar den senaste 30-dagarsperioden skulle du säga att den inte varit god (pga. sjukdom, kroppsliga besvär eller skador)?

Ange antal dagar mellan 0 och 30.

dagar

3. Om du tänker på din psykiska hälsa, hur många dagar den senaste 30-dagarsperioden skulle du säga att den inte varit god (t.ex. pga. stress, nedstämdhet eller oro)?

Ange antal dagar mellan 0 och 30.

dagar

4. Hur många dagar den senaste 30-dagarsperioden hindrade dålig kroppslig eller psykisk hälsa din arbetsförmåga eller dina dagliga aktiviteter?

Ange antal dagar mellan 0 och 30.

dagar

5. Har du under de senaste tre månaderna råkat ut för olycksfall som lett till att du sökt sjukvård eller tandvård?

- 1 Nej
- 2 Ja, en gång
- 3 Ja, flera gånger

+

+

6. Har du någon långvarig sjukdom, besvär efter olycksfall, någon nedsatt funktion eller annat långvarigt hälsoproblem?

1 Nej

2 Ja

Medför dessa besvär att din arbetsförmåga är nedsatt eller hindrar dig i dina andra dagliga sysselsättningar?

1 Nej, inte alls

2 Ja, i någon mån

3 Ja, I hög grad

7. Har du något/några av följande besvär eller symtom?

Sätt ett kryss på varje rad!

	Nej	Ja, lätta besvär	Ja, svåra besvär
	1	2	3
a) Värk i skuldror, nacke eller axlar	☐	☐	☐
b) Ryggsmärtor, ryggvärk, höftsmärtor eller ischias	☐	☐	☐
c) Värk eller smärtor i händer, armbågar, ben eller knän	☐	☐	☐
d) Huvudvärk eller migrän	☐	☐	☐
e) Ängslan, oro eller ångest	☐	☐	☐
f) Trötthet	☐	☐	☐
g) Sömnsvårigheter	☐	☐	☐
h) Eksem eller hudutslag	☐	☐	☐
i) Öronsus (tinnitus)	☐	☐	☐
j) Inkontinens (urinläckage)	☐	☐	☐
k) Återkommande mag-/tarmbesvär	☐	☐	☐
l) Övervikt, fetma	☐	☐	☐

8. Har du någon/några av följande sjukdomar?

Sätt ett kryss på varje rad!

	Nej	Ja, men inga besvär	Ja, lätta besvär	Ja, svåra besvär
	1	2	3	4
a) Allergi	☐	☐	☐	☐
b) Astma	☐	☐	☐	☐
c) Diabetes	☐	☐	☐	☐
d) Högt blodtryck	☐	☐	☐	☐

+

+

+

+

9. Hur många timmar sover du vanligtvis en normal vardagsnatt?

Om du jobbar natt/skift fyller du i det genomsnittliga antalet timmar du vanligtvis sover under ett dygn. Svara i hela timmar.

timmar

10. Känner du dig för närvarande stressad?

Med stress menas ett tillstånd då man känner sig spänd, rastlös, nervös, orolig eller okoncentrerad.

- 1 Inte alls
2 I viss mån
3 Ganska mycket
4 Våldigt mycket

11. Hur lång är du? Svara i centimeter.

cm

12. Hur mycket väger du? Svara i hela kilo.

kg

+

3

+

Välbefinnande

13. Har du *de senaste veckorna* kunnat koncentrera dig på allt du gjort?
- 1 Bättre än vanligt
2 Som vanligt
3 Sämre än vanligt
4 Mycket sämre än vanligt
14. Har du *de senaste veckorna* känt att du kunnat uppskatta det du gjort om dagarna?
- 1 Mer än vanligt
2 Som vanligt
3 Mindre än vanligt
4 Mycket mindre än vanligt
15. Har du haft svårt att sova på grund av oro *de senaste veckorna*?
- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt
16. Har du *de senaste veckorna* kunnat ta itu med dina problem?
- 1 Bättre än vanligt
2 Som vanligt
3 Sämre än vanligt
4 Mycket sämre än vanligt
17. Upplever du att du har gjort nytta *de senaste veckorna*?
- 1 Mer än vanligt
2 Som vanligt
3 Mindre än vanligt
4 Mycket mindre än vanligt
18. Har du ständigt *de senaste veckorna* känt dig olycklig och nedstämd?
- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt
19. Har du *de senaste veckorna* kunnat fatta beslut i olika frågor?
- 1 Bättre än vanligt
2 Som vanligt
3 Sämre än vanligt
4 Mycket sämre än vanligt
20. Har du *de senaste veckorna* förlorat tron på dig själv?
- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt
21. Har du ständigt känt dig spänd *de senaste veckorna*?
- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt
22. Har du tyckt att du varit värdelös *de senaste veckorna*?
- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt
23. Har du *de senaste veckorna* känt att du inte kunnat klara dina problem?
- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt
24. Har du på det hela taget känt dig någorlunda lycklig *de senaste veckorna*?
- 1 Mer än vanligt
2 Som vanligt
3 Mindre än vanligt
4 Mycket mindre än vanligt

+

+

Tandhälsa och tandvård

25. Hur tycker du att din tandhälsa är?

- 1 Mycket bra
 2 Ganska bra
 3 Varken bra eller dålig
 4 Ganska dålig
 5 Mycket dålig

26. Har du något/några av följande besvär?

Sätt ett kryss på varje rad!

	Nej 1	Ja, lätta besvär 2	Ja, svåra besvär 3
a) Besvär med karies (hål i tänderna)	☐	☐	☐
b) Blödande tandkött	☐	☐	☐
c) Tandlossning	☐	☐	☐
d) Tuggsvårigheter	☐	☐	☐
e) Känsliga tandhalsar	☐	☐	☐
f) Tandgnissling/pressning	☐	☐	☐

27. När var du senast hos tandläkare/tandhygienist?

- 1 För mindre än ett år sedan
 2 För ett till två år sedan
 3 För tre till fem år sedan
 4 För mer än fem år sedan
 5 Har aldrig varit hos tandläkare/tandhygienist
 6 Vet inte/kommer inte ihåg

28. a) Har du under de senaste tre månaderna ansett dig vara i behov av tandläkarvård men ändå avstått från att söka vård?

- 1 Nej Gå vidare till fråga 29!
 2 Ja

b) Vilken var orsaken/orsakerna till att du inte sökte tandläkarvård?

Flera alternativ kan anges!

- 1 Besvären gick över
 1 Ekonomiska skäl
 1 Drar mig för att gå (tandläkarskräck)
 1 Hade inte tid
 1 Annan orsak, ange vad _____
 _____

+

+

Vårdutnyttjande

29. Har du under de senaste tre månaderna haft kontakt med sjukvården?

Gäller egna besvär eller sjukdom.

- 1 Nej   **→** Gå vidare till fråga 31!
2 Ja

30. Vilken typ av sjukvård hade du kontakt med?

Flera alternativ kan anges!

- 1 Läkare på sjukhusmottagning, vårdcentral eller liknande
1 Distriktssköterska
1 Akutmottagning
1 Varit inlagd på sjukhus

31. a) Har du under de senaste tre månaderna ansett dig vara i behov av läkarvård men ändå avstått från att söka vård?

- 1 Nej   **→** Gå vidare till fråga 32!
2 Ja

b) Vilken var orsaken/orsakerna till att du inte sökte läkarvård?

Flera alternativ kan anges!

- 1 Besvären gick över
1 För långa väntetider
1 Svårt komma fram på telefon
1 Fick inte besökstid snabbt nog
1 Negativa erfarenheter från tidigare besök
1 Ekonomiska skäl
1 Hade inte tid
1 Visste inte vart jag skulle vända mig
1 Annan orsak, ange vad _____
_____

32. Har du under de senaste tre månaderna avstått från att köpa medicin som du fått recept på?

- 1 Nej
2 Ja
3 Vet inte/kommer inte ihåg

Levnadsvanor

33. Hur mycket har du rört och ansträngt dig kroppsligt på fritiden under *de senaste 12 månaderna*?

Om din aktivitet varierar mellan t.ex. sommar och vinter, så försök att ta ett genomsnitt. Obs! Kryssa endast i ett alternativ!

- 1 Stillasittande fritid
Du ägnar dig mest åt läsning, TV, bio eller annan stillasittande sysselsättning på fritiden. Du promenerar, cyklar eller rör dig på annat sätt mindre än 2 timmar i veckan.
- 2 Måttlig motion på fritiden
Du promenerar, cyklar eller rör dig på annat sätt under minst 2 timmar i veckan oftast utan att svettas. I detta inräknas t.ex. promenad eller cykling till och från arbetet, övriga promenader, tyngre hushållsarbete, ordinärt trädgårdsarbete, fiske, bordtennis, bowling.
- 3 Måttlig, regelbunden motion på fritiden
Du motionerar regelbundet 1-2 gånger per vecka minst 30 minuter per gång med t.ex. löpning, simning, tennis, badminton eller annan aktivitet som gör att du svettas.
- 4 Regelbunden motion och träning
Du ägnar dig åt t.ex. löpning, simning, tennis, badminton, motionsgymnastik eller liknande vid i genomsnitt minst 3 tillfällen per vecka. Vardera tillfället varar minst 30 minuter per gång.

34. Finns det något grönområde (större park eller liknande) eller skogsområde inom 5 – 10 minuters gångavstånd från där du bor?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Vet inte

35. Hur mycket tid ägnar du en vanlig vecka åt måttligt ansträngande aktiviteter som får dig att bli varm?

t.ex. promenader i rask takt, trädgårdsarbete, tyngre hushållsarbete, cykling, simning. Det kan variera under året, men försök ta något slags genomsnitt.

Ange ett alternativ!

- 1 5 timmar per vecka eller mer
- 2 Mer än 3 timmar, men mindre än 5 timmar per vecka
- 3 Mellan 1 till 3 timmar per vecka
- 4 Högst en timme per vecka
- 5 Inte alls
- 6 Vet inte/kan inte ta ställning

Kostvanor

36. a) Hur ofta äter du grönsaker och rotfrukter?

Gäller alla typer av grönsaker, baljväxter och rotfrukter (färska, frysta, konserverade, stuvade, grönsaksjuicer, grönsaksoppor mm). Räkna inte potatis.

Det kanske varierar under året, men försök ta något slags genomsnitt!

Ange ett alternativ!

- 1 3 gånger per dag eller oftare
- 2 2 gånger per dag
- 3 1 gång per dag
- 4 5-6 gånger per vecka
- 5 3-4 gånger per vecka
- 6 1-2 gånger per vecka
- 7 Några gånger per månad eller aldrig

b) Hur ofta äter du frukt och bär?

Gäller alla typer av frukt och bär (färska, frysta, konserverade, juicer, kompott, mm)

Det kanske varierar under året, men försök ta något slags genomsnitt!

Ange ett alternativ!

- 1 3 gånger per dag eller oftare
- 2 2 gånger per dag
- 3 1 gång per dag
- 4 5-6 gånger per vecka
- 5 3-4 gånger per vecka
- 6 1-2 gånger per vecka
- 7 Några gånger per månad eller aldrig

37. Vilken typ av matfett brukar du vanligtvis använda på smörgås?

Markera ett alternativ, det vanligaste!

- 1 Smör/ Bordsmargarin 80% fett, t.ex., Bregott, Flora, Linnéa
- 2 Hushållsmargarin (margarin i folie), t.ex. Milda, HushållsEve, Ädel
- 3 Mellanmargarin 60% fett t.ex. Bregott Mellan, Runda Bords
- 4 Lättmargarin 30-40% fett, t.ex. Lätta, Lätt&Lagom, Becel, LättLätt, Gaio
- 5 Använder ej matfett på smörgås/Äter ej smörgås

+

+

Rök- och snusvanor

Frågorna omfattar alla rökverk, dvs cigaretter, cigariller, cigarrer och pipor.

38. Röker du dagligen?

- 1 Nej
 2 Ja → Gå till fråga 41!

39. Händer det att du röker någon gång då och då?

- 1 Nej
 2 Ja

40. Har du tidigare rökt dagligen under minst 6 månader?

- 1 Nej
 2 Ja

41. Snusar du dagligen?

- 1 Nej
 2 Ja → Gå till fråga 44!

42. Händer det att du snusar någon gång då och då?

- 1 Nej
 2 Ja

43. Har du tidigare snusat dagligen under minst 6 månader?

- 1 Nej
 2 Ja

44. Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt?

Sätt ett kryss på varje rad!

	Varje dag 1	Någon/några gångar/vecka 2	Någon/några gångar/mån 3	Mer sällan eller aldrig 4
a) I ditt hem	☐	☐	☐	☐
b) På arbetet	☐	☐	☐	☐
c) På café, bar eller restaurang	☐	☐	☐	☐
d) På annan plats inomhus, t.ex. hos vänner, i bilen	☐	☐	☐	☐

45. Har du provat hasch eller marijuana?

- 1 Nej
 2 Ja, för mer än ett år sedan
 3 Ja, det senaste året
 4 Ja, den senaste månaden

+

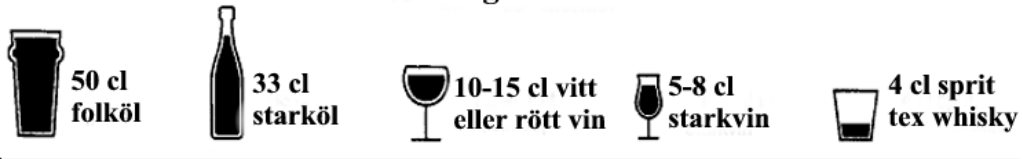
+

Alkoholvanor

Med "alkohol" menas folköl, mellan-/starköl, alkoholstark cider, vin, starkvin och sprit. Besvara frågorna så noggrant och ärligt som möjligt.

Med ett "glas" menas:

46. Hur ofta har du druckit alkohol under de senaste 12 månaderna?

- 1 4 gånger/vecka eller mer
- 2 2-3 gånger/vecka
- 3 2-4 gånger/månad
- 4 1 gång/månad eller mer sällan
- 5 Aldrig → Gå till fråga 50!

47. Hur många "glas" (se exempel) dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?

- 1 1-2
- 2 3-4
- 3 5-6
- 4 7-9
- 5 10 eller fler
- 6 Vet inte

48. Hur ofta dricker du sex "glas" eller fler vid samma tillfälle?

- 1 Dagligen eller nästan varje dag
- 2 Varje vecka
- 3 Varje månad
- 4 Mer sällan än en gång i månaden
- 5 Aldrig

49. Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna druckit så mycket alkohol att du varit berusad?

- 1 Dagligen eller nästan dagligen
- 2 Några gånger/vecka
- 3 1 gång/vecka
- 4 2-3 gånger/månad
- 5 1 gång/månad
- 6 Någon eller några gånger per halvår
- 7 Mer sällan eller aldrig

+

+

Spelvanor

50. Har du någon gång under de **12 senaste månaderna** köpt lotter eller satsat pengar på spel?

Med spel menas t.ex. trisslott, bingo, kasinospel, tips, spel på hästar eller liknande.

- 1 Nej *Gå till fråga 53!*
2 Ja

51. Hur mycket pengar har du satsat på spel de **senaste 7 dagarna**?

Har spelat för kronor

- 1 Har inte satsat några pengar de senaste 7 dagarna

52. Hur många gånger har du under de **senaste 12 månaderna** ...

Sätt ett kryss på varje rad!

	Aldrig 1	1-2 ggr 2	3 ggr eller fler 3
a) försökt minska ditt spelande?	☐	☐	☐
b) känt dig rastlös och irriterad om du inte kunnat spela?	☐	☐	☐
c) ljugit om hur mycket du spelat?	☐	☐	☐

Ekonomiska förhållanden

53. Om du plötsligt skulle hamna i en oförutsedd situation, där du på **en vecka** måste skaffa fram 14 000 kronor, skulle du klara det?

- 1 Ja
2 Nej

54. Har det under de **senaste 12 månaderna** hänt att du haft svårigheter att klara de löpande utgifterna för mat, hyra, räkningar mm?

- 1 Nej
2 Ja, vid ett tillfälle
3 Ja, vid flera tillfällen

55. Har det under de **senaste 12 månaderna** hänt att lönen/pengarna tagit slut och du har blivit tvungen att ...

Sätt ett kryss på varje rad!

	Nej 1	Ja 2
a) ... låna från släkt eller vänner för att klara matkontot eller hyran?	☐	☐
b) ... begära socialhjälp för att klara matkontot eller hyran?	☐	☐
c) ... låta bli att betala hyran i tid?	☐	☐

+

+

Arbete och sysselsättning

56. Vilken är din nuvarande sysselsättning?

Du kan ange flera alternativ!

- 1 Yrkesarbetar → % av heltid
- 1 Tjänstledig eller föräldraledig
- 1 Studerar, praktiserar
- 1 Arbetsmarknadsåtgärd
- 1 Arbetslös
- 1 Ålderspensionär
- 1 Förtidspensionerad, sjukpensionerad
- 1 Långtidssjukskriven (mer än 3 månader)
- 1 Sköter eget hushåll
- 1 Annat, vad? _____

57. a) Vilket är/var ditt yrke eller dina arbetsuppgifter?

Om du inte yrkesarbetar nu, ange yrke/arbetsuppgifter som du huvudsakligen har haft.

Försök att lämna en yrkesbeskrivning som noggrant beskriver din huvudsakliga arbetsuppgift. Istället för lärare skriv t.ex. förskollärare, mellanstadielärare etc. Exempel: Istället för chaufför skriv t.ex.:

B U S S C H A U F F Ö R

Yrke:

_____

b) Beskriv din huvudsakliga arbetsuppgift?

_____

_____

_____

_____

Nedan följer några frågor till dig som yrkesarbetar (även du som är sjukskriven eller föräldra-/tjänstledig).

Du som inte yrkesarbetar går vidare till fråga 68!

58. Vilken är din huvudsakliga arbetsgivare?

Ange ett alternativ!

- 1 Privatägt företag
- 2 Statlig myndighet/statligt ägt bolag eller affärsdrivande verk
- 3 Landsting/region/landstingsägt bolag
- 4 Kommun/kommunägt bolag
- 5 Driver eget företag
- 6 Annat, vad? _____

59. Vilken är din huvudsakliga anställningsform?

Ange ett alternativ!

- 1 Egen företagare
- 2 Fast anställd (tillsvidareanställd)
- 3 Anställd på personaluthyrnings- eller bemanningsföretag
- 4 Vikarieanställd
- 5 Projektanställd
- 6 Timanställd
- 7 Provanställd
- 8 Annan anställning

Arbetsmiljö

60. Om du behöver, får du stöd och hjälp av dina arbetskamrater i ditt arbete?

- 1 Ja, för det mesta
- 2 Ja, i viss mån
- 3 Nej
- 4 Vet ej
- 5 Har inga arbetskamrater

61. Om du behöver, får du stöd och hjälp av din närmaste chef i ditt arbete?

- 1 Ja, för det mesta
- 2 Ja, i viss mån
- 3 Nej
- 4 Vet ej
- 5 Har ingen chef

+

+

62. Frågor beträffande ditt arbete.*Sätt ett kryss på varje rad!*

	Nej, så gott som aldrig	Nej, sällan	Ja, ibland	Ja, ofta
	1	2	3	4
a) Kräver ditt arbete att du arbetar mycket fort?	☐	☐	☐	☐
b) Kräver ditt arbete att du arbetar mycket hårt?	☐	☐	☐	☐
c) Kräver ditt arbete en för stor arbetsinsats?	☐	☐	☐	☐
d) Har du tillräckligt med tid för att hinna med arbetsuppgifterna?	☐	☐	☐	☐
e) Förekommer det motstridiga krav i ditt arbete?	☐	☐	☐	☐
f) Får du lära dig nya saker i ditt arbete?	☐	☐	☐	☐
g) Kräver ditt arbete skicklighet?	☐	☐	☐	☐
h) Kräver ditt arbete påhittighet?	☐	☐	☐	☐
i) Innebär ditt arbete att man gör samma sak om och om igen?	☐	☐	☐	☐
j) Har du frihet att bestämma <i>hur</i> ditt arbete ska utföras?	☐	☐	☐	☐
k) Har du frihet att bestämma <i>vad</i> som ska utföras i ditt arbete?	☐	☐	☐	☐

63. Hur ofta förekommer följande inslag i ditt arbete?*Sätt ett kryss på varje rad!*

	Varje dag	Några dagar i veckan	Mera sällan	Aldrig
	1	2	3	4
a) Buller (måste höja rösten vid samtal)	☐	☐	☐	☐
b) Kemiska preparat, ångor, gaser	☐	☐	☐	☐
c) Upprepade och ensidiga arbetsrörelser	☐	☐	☐	☐
d) Tungt lyft (mer än 20 kg/lyft)	☐	☐	☐	☐
e) Mobbning eller trakasserier	☐	☐	☐	☐

64. Hur trivs du med dina arbetsuppgifter?

- 1 Mycket bra
 2 Ganska bra
 3 Varken bra eller dåligt
 4 Ganska dåligt
 5 Mycket dåligt

+

+

+

+

65. Är du orolig för att förlora ditt arbete inom det närmaste året?

- 1 Ja
2 Nej

**66. Erbjuder din arbetsgivare någon form av ersättning för motion eller träning?
*Du kan ange flera alternativ!***

- 1 Nej, sådana möjligheter finns inte *Gå vidare till fråga 68!*
1 Ej aktuellt
1 Möjlighet att träna/motionera på arbetstid, t.ex. friskvårdstimme
1 Subventionerat träningskort, gratis simning eller liknande
1 Andra möjligheter till träning, vad? _____
_____

67. Utnyttjar du denna/dessa förmåner?

- 1 Ja, ofta
2 Ja, ibland
3 Nej, aldrig

Hem och hushåll**68. Hur bor du?**

- 1 Egen villa/radhus
2 Bostadsrätt/andelsrätt
3 Hyresrätt
4 Inneboende, studentlägenhet/rum
5 Annat

69. Med vem delar du bostad?

*d.v.s. bor du tillsammans med under större delen av veckan.
Du kan ange flera alternativ!*

- 1 Ingen
1 Föräldrar/syskon
1 Make/maka/sambo/partner
1 Andra vuxna
1 Barn **Hur gamla är de?**
1 0-6 år
1 7-12 år
1 13-17 år
1 18 år eller äldre

+

+

+

+

70. Hur många timmar per vecka lägger du ned på arbete i hemmet?

t.ex. handla, laga mat, sköta ekonomin, tvätta, städa, sköta barn, underhålla bil, hus, trädgård. Gäller inte yrkesarbete.

- 1 0-2 timmar/vecka
- 2 3-10 timmar/vecka
- 3 11-20 timmar/vecka
- 4 21-30 timmar/vecka
- 5 31 timmar/vecka eller mer
- 6 Vet inte

71. a) Har du någon sjuk eller gammal närstående som du hjälper med vardagliga sysslor, ser till eller vårdar?

- 1 Ja
- 2 Nej Gå till fråga 72!

**b) Hur många timmars arbete per vecka innebär detta i genomsnitt för dig?
Ange hela timmar.**

timmar per vecka

72. Upplever du att hemarbetet är betungande?

Med hemarbete menas t.ex. handla, laga mat, sköta ekonomin, tvätta, städa, sköta barn, underhålla bil, hus, trädgård. Gäller inte yrkesarbete.

- 1 Aldrig
- 2 Sällan
- 3 Ibland
- 4 För det mesta
- 5 Alltid

+

+

Trygghet och Sociala relationer

73. Hur säker och trygg känner du dig när du går ensam i ditt bostadsområde när det är mörkt?

- 1 Mycket säker
- 2 Ganska säker
- 3 Ganska osäker
- 4 Mycket osäker
- 5 Är aldrig ute ensam när det är mörkt

74. a) Har du under de **senaste 12 månaderna** blivit utsatt för fysiskt våld?

- 1 Ja
- 2 Nej Gå till fråga 75!

b) Var skedde våldet?

Flera alternativ kan anges!

- 1 På arbetsplatsen/i arbetet/i skolan
- 1 I hemmet
- 1 I annans bostad/i bostadsområdet
- 1 På allmän plats/på nöjesställe/på tåg, buss, tunnelbana
- 1 Någon annanstans

75. Har du under de **senaste 12 månaderna** blivit utsatt för hot eller hotelser om våld så att du blev rädd?

- 1 Ja
- 2 Nej

Sociala relationer

76. Har du någon du kan dela dina innersta känslor med och anförtra dig åt?

- 1 Ja
- 2 Nej

77. Kan du få hjälp av någon/några personer om du har praktiska problem *eller* är sjuk?

t.ex. få råd, låna saker, hjälp med matinköp, reparationer etc.

- 1 Ja, alltid
- 2 Ja, för det mesta
- 3 Nej, för det mesta inte
- 4 Nej, aldrig

+

+

78. Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna:

Flera alternativ kan anges!

- 1 Studiecirkel/kurs på din arbetsplats
- 1 Studiecirkel/kurs på din fritid
- 1 Fackföreningsmöte
- 1 I annat föreningsmöte
- 1 Teater/bio
- 1 Konstutställning
- 1 Religiös sammankomst
- 1 Sportutställning
- 1 Skrivit insändare i tidning/tidskrift
- 1 Demonstration av något slag
- 1 Offentlig utställning t.ex. nattklubb, danstillställning eller liknande
- 1 Större släktsammankomst
- 1 Privat fest hos någon
- 1 Inget av ovanstående

79. Tycker du att man i allmänhet kan lita på de flesta människor?

- 1 Ja
- 2 Nej

80. Har du under de senaste tre månaderna blivit behandlad/bemött så att du känt dig kränkt?

- 1 Nej Gå till fråga 83!
- 2 Ja, någon gång
- 3 Ja, flera gånger

81. Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt?

Flera alternativ kan anges!

- 1 Sjukvården
- 1 Skolan/Arbetet
- 1 Arbetsförmedlingen
- 1 Polisen/Rättsväsendet
- 1 Socialtjänsten
- 1 Försäkringskassan
- 1 Affärer/Restauranger
- 1 Bank/Försäkringsbolag
- 1 Hyresvärd/Bostadsförmedlare
- 1 Nära anhörig
- 1 Okänd person på allmän plats
- 1 Annan _____

+

+

+

+

82. Av vilken orsak blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt?*Flera alternativ kan anges!*

- 1 Etnisk bakgrund
 1 Kön
 1 Sexuell läggning
 1 Ålder
 1 Funktionshinder
 1 Religion
 1 Annat, vad? _____
 1 Vet ej

83. Vilket förtroende har du för följande institutioner i samhället?*Sätt ett kryss på varje rad!*

	Mycket stort 1	Ganska stort 2	Inte särskilt stort 3	Inget alls 4	Har ingen åsikt 5
a) Sjukvården	☐	☐	☐	☐	☐
b) Skolan	☐	☐	☐	☐	☐
c) Polisen	☐	☐	☐	☐	☐
d) Socialtjänsten	☐	☐	☐	☐	☐
e) Arbetsförmedlingen	☐	☐	☐	☐	☐
f) Försäkringskassan	☐	☐	☐	☐	☐
g) Domstolar	☐	☐	☐	☐	☐
h) Riksdagen	☐	☐	☐	☐	☐
i) Politiker i ditt landsting	☐	☐	☐	☐	☐
j) Politiker i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐

Bakgrund**84. Vilket år är du född?**

1	9		
---	---	--	--

85. Är du man eller kvinna?

- 1 Man
 2 Kvinna

+

+

Har du några frågor?

Om du vill veta mer om undersökningen eller hur du ska besvara enkäten är du välkommen att ringa eller skriva e-post till Statistiska centralbyrån, Statens Folkhälsoinstitut, ditt landsting eller region.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

019-17 69 10 folkhalsa@scb.se

STATENS
FOLKHÄLSOINSTITUT

08-566 135 76, 08-566 135 41 karin.nykvist@fhi.se

Landstinget
DALARNA

023-490140 mats.granvik@ltdalarna.se

Samhällsmedicin
Landstinget Gävleborg

026-15 50 24 johanna.alfredsson@lg.se

REGION HALLAND

0346-562 61 bertil.marklund@thalland.se

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

031-63 08 63 barbara.rubinstein@vgregion.se

Landstinget
Kronoberg

0470-58 85 31 ingrid.edvardsson@ltkronoberg.se

GOTLANDS
KOMMUN

0498-26 33 06 lisa.stark@gotland.se

Kalibreringsrapport

1	Inledning	2
2	Parametrar	2
3	Hjälpinformation.....	2
3.1	Tänkbara hjälpvariabler	2
3.2	Analys av hjälpinformation.....	4
3.2.1	Kriterium 1: Variabeln samvarierar med svarsbenägenheten	4
3.2.2	Kriterium 2: Variabeln samvarierar med (viktiga) målvariabler	4
3.2.3	Kriterium 3: Variabeln avgränsar (viktiga) redovisningsgrupper.....	7
3.3	Slutligt val av hjälpvektor.....	8
4	Teknisk beskrivning av urval och estimation	8

1 Inledning

Statistiska undersökningar riskerar alltid att innehålla olika typer av fel. I en urvalsundersökning är skattningarna alltid behäftade med *urvalsfel* beroende på att endast en delmängd (urval) av populationen studeras. Ett annat fel uppkommer om vi inte lyckas få svar från alla personer (bortfall) och om de avviker från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna. Detta fel kallas för *bortfallsfel*.

För att underlätta användningen av statistiken är det värdefullt om storleken på felen kan uppskattas. Av nämnda feltyper är det endast storleken på urvalsfelet som kan skattas med hjälp av urvalsinformation. Kunskap om bortfallsfelet kan i regel bara fås på ett indirekt och approximativt sätt genom att utnyttja registervariabler.

Både urvalsfel och bortfallsfel kan reduceras genom att använda ett effektivt uppräkningsförfarande. I följande avsnitt redovisas hur det görs i denna undersökning.

2 Parametrar

För samtliga frågor kommer den procentuella andelen personer med viss egenskap, t ex procentuella andelen med dålig hälsa, samt uppräknat antal personer att redovisas.

3 Hjälpinformation

Viss hjälpinformation utnyttjas vanligtvis även före estimationen, t.ex. genom att dra ett stratifierat urval. I datamaterialet ingår samtliga svarande från Västra Götalands län. För vissa HSN-områden har tilläggsurval genomförts. Stratumdefinitioner beskrivs i bilaga 7. Förutom stratifieringen kan det även finnas ytterligare hjälpinformation som är effektiv i estimationen.

Det centrala arbetet för att få god kvalitet på skattningarna, då kalibreringsestimatoern används, är att använda ”stark” hjälpinformation. I följande avsnitt beskrivs detta arbete för denna undersökning.

3.1 Tänkbara hjälpvariabler

Vid val av hjälpvariabler är det tre kriterier som ska beaktas (se Lundström och Särndal 2001):

- Det första kriteriet är att variabeln samvarierar väl med svarsbenägenheten (-sannolikheten). Det är det viktigaste kriteriet eftersom det leder till en minskning av bortfallsskevheten för alla skattningar.

- Det andra kriteriet är att variabeln samvarierar väl med (viktiga) målvariabler. Om så är fallet minskar bortfallsbiasen för de skattningar som byggs upp av dessa målvariabler. Även variansen minskar för dessa skattningar.
- Det tredje kriteriet är att variabeln avgränsar (viktiga) redovisningsgrupper. Det leder framförallt till minskad varians i skattningar för dessa redovisningsgrupper.

Tänkbara hjälpvariabler, det vill säga variabler som tros uppfylla de ovan uppsatta kriterierna, hämtades ifrån RTB och Utbildningsregistret. De sammanslagningar av kategorier som gjorts baseras på redovisningsgrupper och kunskaper från tidigare kalibreringar och analyser. Hjälpvariablerna är definierade enligt tabell 1.

Tabell 1. Tänkbara hjälpvariabler

Variabel (benämning)	Kategorier (koder)
KÖN	1 = Man 2 = Kvinna
ÅLDER	1 = 18 – 29 2 = 30 – 44 3 = 45 – 64 4 = 65 – 84
ALDKON	1 = Man 18-29 år, 5 = Kvinna 18-29 år 2 = Man 30-44 år, 6 = Kvinna 30-44 år, 3 = Man 45-64 år, 7 = Kvinna 45-64 år, 4 = Man 65-84 år, 8 = Kvinna 65-84 år.
UTB (=utbildningsnivå)	1 = Lågutbildade 2 = Mellannivå 3 = Högutbildade Se bilaga 6 för vidare förklaring.
FODL (=födelseland)	1 = Födda i Sverige 2 = Övriga Norden 3 = Övriga Europa 4 = Övriga världen
CIV (=civilstånd)	1 = Gift+registrerat partnerskap 2 = Övriga
INK (=inkomst)	1 = 0 – 84 tkr 2 = 85 – 205 tkr 3 = 206 tkr –
STORSTAD	1 = Boende i storstad 2 = Övriga

I följande avsnitt analyserar vi variablerna i tabell 1 för att slutligen bestämma en hjälpvektor.

3.2 Analys av hjälpinformation

3.2.1 Kriterium 1: Variabeln samvarierar med svarsbenägenheten

För att se huruvida hjälpvariablerna uppfyller det första kriteriet, studeras sambandet mellan den dikotoma variabeln svarande/bortfall och hjälpvariablerna. Det görs genom att beräkna skattad andel svarande i olika kategorier, bestämda av respektive hjälpvariabel. Vid skattningen används designvikten (N_h/n_h).

Vid stora skillnader mellan svarsandelarna utgör variabeln en stark kandidat till hjälpvariabel.

Tabell 2 Skattad procentuell andel svarande

Kategori	Kön	Ålder	Aldkon	Utb	Fodl	Civ	Ink	Storstad
1	56,0	56,9	46,7	59,3	63,9	66,5	55,5	60,3
2	67,1	58,4	50,3	62,9	59,3	57,7	62,1	63,0
3		63,6	58,2	67,8	46,1		66,4	
4		67,0	70,2		41,2			
5			66,9					
6			67,1					
7			69,1					
8			64,5					

Tabell 2 visar att de flesta hjälpvariablerna är starka beträffande kriterium 1.

3.2.2 Kriterium 2: Variabeln samvarierar med (viktiga) målvariabler

Det är inte möjligt att hitta hjälpvariabler som samvarierar med alla målvariabler. Därför studeras samvariationen med ett antal målvariabler, som bedömts viktiga i den här undersökningen.

9 målvariabler har valts ut och från dessa konstrueras dikotoma (kan anta två värden) variabler. Dessa variabler är förklarade i tabell 3.

Tabell 3. Konstruerade målvariabler

Målvariabel	Förklaring (se även frågeformuläret)
Hälsa	Fråga 1: 1=Dåligt och mycket dåligt allmänt hälsotillstånd.
Ängslan	Fråga 7e: 1=Besvär av ängslan, oro eller ångest.
Värk	Fråga 7a-c: 1=Svåra besvär av värk.
Fritid	Fråga 33: 1=Stillasittande fritid.
Frukt	Fråga 36a-b 1=De som konsumerar tillräckligt mycket frukt och grönt mot resten.
Rökare	Fråga 38: 1=Röker dagligen.
Alkohol	Frågorna 46-48: 1=Risikonsumtion av alkohol.
Kontant	Fråga 53: 1=Ja. (Har kontantmarginal)
Socialt	Fråga 78: 1=Är socialt deltagande.

Mer detaljerad beskrivning av de dikotoma variablerna finns i bilaga 2b.

I nedanstående tabeller skattas den procentuella andelen inom olika redovisningsgrupper, bestämda av hjälpvariablerna, som har en viss egenskap (se tabell 3). Skattningarna görs med hjälp av "konventionell" teknik (vikten sätts till N_h/m_h).

Tabell 4. Kön

	Män	Kvinnor
Hälsa	6,4	9,2
Ängslan	27,1	42,0
Värk	13,9	21,1
Fritid	13,1	12,0
Frukt	12,9	29,1
Rökare	14,0	16,4
Alkohol	21,1	12,3
Kontant	84,0	74,5
Socialt	91,5	92,9

Tabell 5. Ålder

	18-29	30-44	45-64	65-84
Hälsa	2,4	6,5	10,0	10,8
Ängslan	38,6	35,1	35,2	33,0
Värk	6,1	12,5	23,9	24,5
Fritid	9,2	12,4	11,9	16,4
Frukt	18,8	20,6	25,6	20,0
Rökare	10,8	15,1	20,0	12,0
Alkohol	37,2	17,4	12,3	4,8
Kontant	69,9	76,4	81,6	84,1
Socialt	97,8	95,2	93,3	82,7

Tabell 6. Kön*Ålder

	Man, 18-29	Man, 30-44	Man, 45-64	Man, 65-84	Kvinna, 18-29	Kvinna, 30-44	Kvinna, 45-64	Kvinna, 65-84
Hälsa	0,6	4,3	8,3	9,8	3,7	8,4	11,5	11,6
Ängslan	27,2	26,1	29,2	25,0	46,6	42,3	40,4	40,0
Värk	3,5	6,8	19,4	21,2	7,9	17,1	27,8	27,3
Fritid	10,7	14,1	13,5	13,1	8,2	11,0	10,5	19,3
Frukt	7,0	14,4	15,0	11,9	27,0	25,6	34,6	27,0
Rökare	7,5	14,6	17,3	12,4	13,1	15,4	22,2	11,6
Alkohol	50,5	24,7	15,0	6,1	27,9	11,6	10,1	3,7
Kontant	76,7	83,0	85,7	87,6	65,1	71,1	78,1	81,1
Socialt	97,3	95,0	93,1	81,0	98,1	95,4	93,5	84,2

Tabell 7. Utbildningsnivå

	Låg	Mellan	Hög
Hälsa	10,9	4,7	4,2
Ängslan	37,2	34,2	31,5
Värk	23,7	12,4	9,0
Fritid	14,7	10,4	9,3
Frukt	19,5	21,6	29,8
Rökare	19,1	11,7	9,4
Alkohol	13,4	22,5	14,5
Kontant	74,8	80,8	88,0
Socialt	88,0	97,1	97,3

Tabell 8. Födelseland

	Sverige	Övriga Norden	Övriga Europa	Övriga världen
Hälsa	7,1	17,0	14,3	13,6
Ängslan	34,2	35,1	48,3	51,2
Värk	16,7	24,6	30,2	29,9
Fritid	11,3	15,9	20,0	33,1
Frukt	21,8	21,3	21,3	23,9
Rökare	14,3	28,4	18,3	23,8
Alkohol	16,9	13,3	9,3	8,7
Kontant	81,1	67,5	68,4	43,4
Socialt	93,4	78,9	86,1	85,0

Tabell 9. Civilstånd

	Gift/RP	Övriga
Hälsa	7,8	8,1
Ängslan	31,4	38,9
Värk	21,2	14,9
Fritid	11,9	13,1
Frukt	23,6	20,3
Rökare	13,3	17,2
Alkohol	10,1	21,9
Kontant	85,6	72,5
Socialt	92,3	92,3

Tabell 10. Inkomst

	0-84	85-205	206--
Hälsa	9,1	8,8	4,3
Ängslan	42,8	37,0	24,0
Värk	16,0	20,5	12,0
Fritid	15,2	13,1	8,5
Frukt	21,4	22,1	21,6
Rökare	12,2	17,3	12,2
Alkohol	23,0	14,5	15,5
Kontant	68,1	76,9	93,5
Socialt	88,6	91,8	96,8

Tabell 11. Storstad/övriga

	Boende i storstad	Övriga
Hälsa	7,5	8,3
Ängslan	35,5	35,1
Värk	17,4	18,5
Fritid	13,5	11,5
Frukt	21,9	21,8
Rökare	16,3	14,3
Alkohol	16,9	15,5
Kontant	78,9	78,7
Socialt	93,1	91,5

Hjälppvariablerna förklarar variationen i de utvalda målvariablerna i olika hög grad.

3.2.3. Kriterium 3: Variabeln avgränsar (viktiga) redovisningsgrupper

Om hjälpvariabeln avgränsar viktiga redovisningsgrupper kan kvaliteten bli bättre i dessa grupper. Framförallt blir skattningarna säkrare om hjälpvariabeln väl avgränsar redovisningsgruppen.

Kalibreringsestimatern ger konsistenta skattningar i den meningen att estimatern ger exakta skattningar för utnyttjade registertotaler. Det är därför viktigt att vid val av hjälpvariabler fundera på vilka skattningar man vill få konsistenta.

Klassificeringar av hjälpvariablerna har i möjligaste mån gjorts utifrån planerade redovisningsgrupper, detta bestämt av en metodgrupp med representanter från FHI och ett antal landsting. Samtliga hjälpvariabler som undersöks i kalibreringsanalysen kan komma att avgränsa redovisningsgrupper, men de variabler som i startskedet av analyserna är aktuella är kön, ålder, kön*ålder samt utbildning.

3.3 Slutligt val av hjälpvektor

Efter en sammanvägning av analysen kring de tre kriterierna samt efter kontroll av vikternas fördelning används följande hjälpvektor:

Aldkon+utbildning+födelseland+civilstånd+inkomst+storstad+stratum

Förutom variabeln stratum är kalibreringsvektorn här densamma som i det nationella urvalet där Västra Götaland utgjorde en modellgrupp (se kalibreringsrapporten av det nationella urvalet för förklaring).

Följande hjälptotaler, som är hämtade från RTB med aktualitet 2004-03-31, används i kalibreringen:

Tabell 12. Totala antalet i populationen fördelat efter variablerna i hjälpvektorn.

Kategori	Aldkon	Utb	Fodl	Civ	Ink	Stratum
1	113631	653497	987049	516051	234414	623618
2	164067	345028	44644	643873	708067	68178
3	196692	161399	58535		217443	90300
4	103601		69696			173825
5	108990					107517
6	156696					96486
7	192338					
8	123909					

4 Teknisk beskrivning av urval och estimation

Vi har en population U bestående av N personer. De parametrar vi är intresserade av är vanligtvis funktioner av två totaler $Y = \sum_U y_k$ och $Z = \sum_U z_k$, där y_k är värdet på variabel y för person k och z_k värdet på en annan variabel för samma person. Vanligtvis är y (och även z) en dikotom variabel, d.v.s.

$$y_k = \begin{cases} 1 & \text{om person } k \text{ har studerade egenskap} \\ 0 & \text{för övrigt} \end{cases} \quad (4.1)$$

Vanligtvis är vi också intresserade av parametrar för redovisningsgrupper. Låt oss benämna dessa $U_1, \dots, U_d, \dots, U_D$, där $U = \bigcup_{d=1}^D U_d$. Totalen för redovisningsgrupp d kan skrivas

$$Y_d = \sum_U y_{dk} \quad (4.2)$$

$$\text{där } y_{dk} = \begin{cases} y_k & \text{för } k \in U_d \\ 0 & \text{för övrigt.} \end{cases}$$

Z_d bildas på likartat sätt.

En generell parameter för redovisningsgrupp d (d kan också avse hela populationen) kan skrivas $\mathbf{q}_d = C \frac{Y_d}{Z_d}$, där C är en konstant.

Den vanligaste parametern är en procentuell andel, som erhålles när $C = 100$ och $z_k = 1$ för alla k , och y är definierad enligt (4.1). Om vi låter N_d vara antalet personer i redovisningsgrupp d , då kan parametern skrivas

$$P_d = 100 \frac{\sum_U y_{dk}}{N_d} \quad (4.3)$$

Vi drar ett obundet slumpmässigt urval s_h av storleken n_h från stratum h ($h = 1, \dots, H$), men p.g.a. övertäckning och bortfall har vi endast svarsmängden r_h av storleken m_h att utföra beräkningarna på. Storleken på stratum h ger vi beteckningen N_h .

Den "konventionella" estimatorn (för Y_d), har följande form:

$$\hat{Y}_d = \sum_{h=1}^H \frac{N_h}{m_h} \sum_{r_h} y_{dk} \quad (4.4)$$

I estimator (4.4) används ingen ytterligare hjälpinformation än stratifieringsinformationen.

I syfte att erhålla en estimator med mindre urvalsfel och bortfallsskevhet än estimator (4.4) utnyttjar vi hjälpinformation också i estimationen. Vi bildar en hjälpvektor $\mathbf{x}_k$, som anger till vilka kategorier av *Aldkon+utbildning+födelseland+civilstånd+inkomst+storstad+stratum* som person k hör. Från RTB och Utbildningsregistret framställer vi hjälptotalerna $\sum_{U_d} \mathbf{x}_k$. Vi utnyttjar denna hjälpinformation i en kalibreringsestimator.

Kalibreringsestimatorn för totalen Y_d har följande utseende:

$$\hat{Y}_{wd} = \sum_r d_k^* g_k y_{dk} = \sum_r w_k y_{dk} \quad (4.5)$$

där

$$d_k^* = d_k \cdot f_k = 1 / (\mathbf{p}_k \hat{\mathbf{q}}_k) \quad \text{för } k \in r \quad ,$$

så att w_k = den totala vikten för objekt k
 p_k = inklusionssannolikhet för objekt k
 $\hat{q}_k$ = den skattade svarssannolikheten där det antas att personer svarar med samma sannolikhet och oberoende av varandra
 $d_k = (1/p_k)$ = designvikt
 $f_k = (1/\hat{q}_k)$ = bortfallsvikten
 g_k = justeringsfaktor som baseras på hjälpinformationen

och

$$g_k = 1 + (\sum_U \mathbf{x}_k - \sum_r d_k^* \mathbf{x}_k) (\sum_r d_k^* \mathbf{x}_k \mathbf{x}_k')^{-1} \mathbf{x}_k \quad (4.6)$$

Vid skattning av en parameter av typen $q_d = C \frac{Y_d}{Z_d}$ skattas respektive total med hjälp av kalibreringsvikterna $d_k^* g_k$.

Referenser:

Lundström S. och Särndal C.-E. (2001). *Estimation in the Presence of Nonresponse and Frame Imperfection*. Stockholm: Statistics Sweden

Andersson C. och Nordberg L. (1998). *A User's Guide to CLAN 97 – a SAS-program for computation of point- and standard error estimates in sample surveys*. Statistics Sweden

Särndal, Swensson och Wretman (1992): *Model Assisted Survey Sampling*. New York: Springer Verlag.

Kalibrering – viktiga målvariabler

Gunnel Boström, Karin Nykvist

Vi har diskuterat ditt förslag och kommit fram till följande:

F1: Allmänt hälsotillstånd: Dåligt+mycket **dåligt** mot resten.

F7e): Lätta eller svåra besvär av **ängslan, oro eller ångest** mot resten.

F7a)b)c): Svåra besvär av värk enligt a) eller b) eller c) mot resten. Gör en summavariabel där varje variabel är dikotomiserad (1 och 2 ges värdet 0 och 3 ges värdet 1). Summera så att bortfall på någon variabel inte ger bortfall för summavariabeln. Om summan >0 mot resten.

F33: Stillasittande fritid mot resten. Om $F33=1$ mot $2 \leq F33 \leq 4$.

F36a)b): Frukt och grönt. De som konsumerar tillräckligt mycket mot resten. Ge varje svarsalternativ en vikt enligt följande: 1=3; 2=2; 3=1; 4=0,8; 5=0,5; 6=0,2 och 7=0,07. Ge a) och b) dessa vikter. Gör sedan en summavariabel där bortfall på den ena frågan inte betyder att det blir bortfall för summavariabeln.

Summavariabeln kan ha värden mellan 0,07 och 6. Skapa nu en dikotom variabel: Om summan <4 ges värdet 0 om summan ≥ 4 ges värdet 1. De som har värdet 1 konsumerar tillräckligt mycket frukt och grönt.

F38: Röker dagligen mot resten.

F46-F48: Riskkonsumtion av alkohol mot resten. Ge svaren i fråga 46 följande vikter: 1=4; 2=3; 3=2; 4=1 och 5=0. Fråga 47 får följande vikter: 1=0; 2=1; 3=2; 4=3 och 5=4. Fråga 48: 1=4; 2=3; 3=2; 4=1 och 5=0. Summera ihop dessa nya variabler utan att bortfall i någon av variablerna ger bortfall i summavariabeln. Summavariabeln kan ha värden mellan 0-12.

Om summavariabeln för män är större eller lika med 6 och för kvinnor större eller lika med 5 så föreligger riskkonsumtion av alkohol.

F78: Socialt deltagande mot resten. Gör en summavariabel av de 13 första svarsalternativen. Om summan är större än 1 är personen socialt deltagande annars (0-1) är man det inte.

F53: Saknar kontantmarginal mot resten. De som svarar ja mot nej.

Bilaga 3						
Postbeskrivning RTB					Datum	2004-09-07
Kundfil (infl 10-19)					Uppdrag	Folkhälsoundersökning 2004 - Västra Götalands län
					Antal poster	5 047
					Variabelsep.	Ingen
					Postlängd	531
					Markering vid:	
					-hoppfråga	
					-ej svar/blank	
					-dubbelmark.	9, 99
					Lagringsformat	ANSI
		Positioner				
Variabel	Från	Till	Antal	Format	Beskrivning	
Bakgrunds-	UENR	1	-	8	8 N	Löpnummer med checksiffra
variabler	Box	9	-	11	3 N	
	Infl	12	-	13	2 N	Inflödeskod
	Slump	14	-	14	1 N	Slumpkod, 0 = ej suburval, 1= ram till suburval, 2 = suburval.
	Lan	15	-	16	2 N	
	Kommun	17	-	18	2 N	
	Filler	19	-	20	2 N	(i vissa fall församlingskod)
	Civil	21	-	22	2 A	Civilstånd. (OG, G, S, Å, RP= reg. partner, SP=skild part, EP=efterlev. part)
	Kon	23	-	23	1 N	Kön 1 = man, 2 = kvinna
	Alder	24	-	26	3 N	Ålder under året
	Fodar	27	-	28	2 N	Födelseår
	Fodland2	29	-	40	12 A	Födelseland (Sverige, övriga norden, övriga europa, övriga världsdelar)
	Medb2	41	-	52	12 A	Medborgarskap (Sverige, övriga norden, övriga europa, övriga världsdelar)
	Indatum	53	-	58	6 N	Datum för dataregistrering, år mån dag (ÅÅMMDD)
	Stratum	59	-	66	8 A/N	
	Fland	67	-	106	40 A	Födelseland i klartext (för vissa undersökningar)
	Medb	107	-	146	40 A	Medborgarskap i klartext (för vissa undersökningar)
	SEI	147	-	148	2 A	SEI-kod
	Kalvikt	149	-	160	12 N	Kalibreringsvikt
	Filler2	161	-	195	35 A	
Enkätdata	F1	196	-	196	1 N	Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?
	F2	197	-	198	2 N	Om du tänker på din kroppsliga hälsa, hur många dagar den senaste 30-dagarsperioden skulle du säga att den inte varit god ... ?
	F3	199	-	200	2 N	Om du tänker på din psykiska hälsa, hur många dagar den senaste 30-dagarsperioden skulle du säga att den inte varit god ... ?
	F4	201	-	202	2 N	Hur många dagar den senaste 30-dagarsperioden hindrade dålig kroppslig eller psykisk hälsa din arbetsförmåga eller dina dagliga aktiviteter?
	F5	203	-	203	1 N	Har du under de senaste tre månaderna råkat ut för olycksfall som lett till att du sökt sjukvård eller tandvård?
	F6_1	204	-	204	1 N	Har du någon långvarig sjukdom, besvär efter olycksfall, nedsatt funktion eller annat långvarigt hälsoproblem?
	F6_2	205	-	205	1 N	Medför dessa besvär att din arbetsförmåga är nedsatt eller hindrar dig i dina andra dagliga sysselsättningar?
	F7a	206	-	206	1 N	Har du värk i skuldror, nacke eller axlar?
	F7b	207	-	207	1 N	Har du ryggsmärtor, ryggvärk, höftsmärtor eller ischias?
	F7c	208	-	208	1 N	Har du värk eller smärtor i händer, armbågar, ben eller knän?
	F7d	209	-	209	1 N	Har du huvudvärk eller migrän?
	F7e	210	-	210	1 N	Har du ångslan, oro eller ångest?
	F7f	211	-	211	1 N	Har du trötthet?
	F7g	212	-	212	1 N	Har du sömnsvärigheter?
	F7h	213	-	213	1 N	Har du eksem eller hudutslag?
	F7i	214	-	214	1 N	Har du öronsus (tinnitus)?
	F7j	215	-	215	1 N	Har du inkontinens (urinläckage)?
	F7k	216	-	216	1 N	Har du återkommande mag-/tarmbesvär?
	F7l	217	-	217	1 N	Har du övervikt, fetma?
	F8a	218	-	218	1 N	Har du allergi?
	F8b	219	-	219	1 N	Har du astma?

	F8c	220	-	220	1	N	Har du diabetes?
	F8d	221	-	221	1	N	Har du högt blodtryck?
	F9	222	-	223	2	N	Hur många timmar sover du vanligtvis en normal vardagsnatt?
	F10	224	-	224	1	N	Känner du dig för närvarande stressad?
	F11	225	-	227	3	N	Hur lång är du? (cm)
	F12	228	-	230	3	N	Hur mycket väger du? (kg)
	F13	231	-	231	1	N	Har du de senaste veckorna kunnat koncentrera dig på allt du gjort?
	F14	232	-	232	1	N	Har du de senaste veckorna känt att du kunnat uppskatta det du gjort om dagarna?
	F15	233	-	233	1	N	Har du haft svårt att sova på grund av oro de senaste veckorna?
	F16	234	-	234	1	N	Har du de senaste veckorna kunnat ta itu med dina problem?
	F17	235	-	235	1	N	Upplever du att du har gjort nytta de senaste veckorna?
	F18	236	-	236	1	N	Har du ständigt de senaste veckorna känt dig olycklig och nedstämd?
	F19	237	-	237	1	N	Har du de senaste veckorna kunnat fatta beslut i olika frågor?
	F20	238	-	238	1	N	Har du de senaste veckorna förlorat tron på dig själv?
	F21	239	-	239	1	N	Har du ständigt känt dig spänd de senaste veckorna?
	F22	240	-	240	1	N	Har du tyckt att du varit värdelös de senaste veckorna?
	F23	241	-	241	1	N	Har du de senaste veckorna känt att du inte kunnat klara dina problem?
	F24	242	-	242	1	N	Har du på det hela taget känt dig någorlunda lycklig de senaste veckorna?
	F25	243	-	243	1	N	Hur tycker du att din tandhälsa är?
	F26a	244	-	244	1	N	Har du besvär med karies (hål i tänderna)?
	F26b	245	-	245	1	N	Har du blödande tandkött?
	F26c	246	-	246	1	N	Har du tandlossning?
	F26d	247	-	247	1	N	Har du tuggsvårigheter?
	F26e	248	-	248	1	N	Har du känsliga tandhalsar?
	F26f	249	-	249	1	N	Har du tandgnissling/pressning?
	F27	250	-	250	1	N	När var du senast hos tandläkare/tandhygienist?
	F28a	251	-	251	1	N	Har du under de senaste tre månaderna ansett dig vara i behov av tandläkarvård men ändå avstått från att söka vård?
	F28b_1	252	-	252	1	N	Besvären gick över
	F28b_2	253	-	253	1	N	Ekonomiska skäl
	F28b_3	254	-	254	1	N	Drar mig för att gå (tandläkarskräck)
	F28b_4	255	-	255	1	N	Hade inte tid
	F28b_5	256	-	256	1	N	Annan orsak
	F28b_txt	257	-	257	1	N	Annan orsak, text
	F29	258	-	258	1	N	Har du under de senaste tre månaderna haft kontakt med sjukvården?
	F30_1	259	-	259	1	N	Läkare på sjukhusmottagning...
	F30_2	260	-	260	1	N	Distriktssköterska
	F30_3	261	-	261	1	N	Akutmottagning
	F30_4	262	-	262	1	N	Varit inlagd på sjukhus
	F31a	263	-	263	1	N	Har du under de senaste tre månaderna ansett dig vara i behov av läkarvård men ändå avstått från att söka vård?
	F31b_1	264	-	264	1	N	Besvären gick över
	F31b_2	265	-	265	1	N	För långa väntetider
	F31b_3	266	-	266	1	N	Svårt komma fram på telefon
	F31b_4	267	-	267	1	N	Fick inte besökstid snabbt nog
	F31b_5	268	-	268	1	N	Negativa erfarenheter från tidigare besök
	F31b_6	269	-	269	1	N	Ekonomiska skäl
	F31b_7	270	-	270	1	N	Hade inte tid
	F31b_8	271	-	271	1	N	Visste inte vart jag skulle vända mig
	F31b_9	272	-	272	1	N	Annan orsak
	F31b_txt	273	-	273	1	N	Annan orsak, text
	F32	274	-	274	1	N	Har du under de senaste tre månaderna avstått från att köpa medicin som du fått recept på?
	F33	275	-	275	1	N	Hur mycket har du rört och ansträngt dig kroppsligt på fritiden under de senaste 12 månaderna?
	F34	276	-	276	1	N	Finns det något grönområde eller skogsområde inom 5-10 minuters gångavstånd från där du bor?
	F35	277	-	277	1	N	Hur mycket tid ägnar du en vanlig vecka åt måttligt ansträngande aktiviteter som får dig att bli varm?
	F36a	278	-	278	1	N	Hur ofta äter du grönsaker och rotfrukter?
	F36b	279	-	279	1	N	Hur ofta äter du frukt och bär?

	F37	280	-	280	1	N	Vilken typ av matfett brukar du vanligtvis använda på smörgås?
	F38	281	-	281	1	N	Röker du dagligen?
	F39	282	-	282	1	N	Händer det att du röker någon gång då och då?
	F40	283	-	283	1	N	Har du tidigare rökt dagligen under minst 6 månader?
	F41	284	-	284	1	N	Snusar du dagligen?
	F42	285	-	285	1	N	Händer det att du snusar någon gång då och då?
	F43	286	-	286	1	N	Har du tidigare snusat dagligen under minst 6 månader?
	F44a	287	-	287	1	N	Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt? - I ditt hem
	F44b	288	-	288	1	N	Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt? - På arbetet
	F44c	289	-	289	1	N	Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt? - På café, bar eller restaurang
	F44d	290	-	290	1	N	Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt? - På annan plats inomhus
	F45	291	-	291	1	N	Har du provat hasch eller marijuana?
	F46	292	-	292	1	N	Hur ofta har du druckit alkohol under de senaste 12 månaderna?
	F47	293	-	293	1	N	Hur många "glas" dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?
	F48	294	-	294	1	N	Hur ofta dricker du sex "glas" eller fler vid samma tillfälle?
	F49	295	-	295	1	N	Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna druckit så mycket alkohol att du varit berusad?
	F50	296	-	296	1	N	Har du någon gång under de senaste 12 månaderna köpt lotter eller satsat pengar på spel?
	F51_kr	297	-	302	6	N	Hur mycket pengar har du satsat på spel de senaste 7 dagarna?
	F51_inte	303	-	303	1	N	Har inte satsat några pengar de senaste 7 dagarna
	F52a	304	-	304	1	N	Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna försökt minska ditt spelande?
	F52b	305	-	305	1	N	Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna känt dig rastlös och irriterad om du inte kunnat spela?
	F52c	306	-	306	1	N	Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna ljugit om hur mycket du spelat?
	F53	307	-	307	1	N	Om du plötsligt skulle hamna i en oförutsedd situation, där du på en vecka måste skaffa fram 14 000 kronor, skulle du klara det?
	F54	308	-	308	1	N	Har det under de senaste 12 månaderna hänt att du haft svårigheter att klara de löpande utgifterna för mat, hyra, räkningar m.m.?
	F55a	309	-	309	1	N	Har det under de senaste 12 månaderna hänt att lönen/pengarna tagit slut och du har blivit tvungen att låna från släkt eller vänner för att klara matkontot eller hyran?
	F55b	310	-	310	1	N	Har det under de senaste 12 månaderna hänt att lönen/pengarna tagit slut och du har blivit tvungen att begära socialhjälp för att klara matkontot eller hyran?
	F55c	311	-	311	1	N	Har det under de senaste 12 månaderna hänt att lönen/pengarna tagit slut och du har blivit tvungen att låta bli att betala hyran i tid?
	F56_1	312	-	312	1	N	Yrkesarbetar
	F56_proc	313	-	315	3	N	% av heltid
	F56_2	316	-	316	1	N	Tjänstledig eller föräldraledig
	F56_3	317	-	317	1	N	Studerar, praktiserar
	F56_4	318	-	318	1	N	Arbetsmarknadsåtgärd
	F56_5	319	-	319	1	N	Arbetslös
	F56_6	320	-	320	1	N	Ålderspensionär
	F56_7	321	-	321	1	N	Förtidspensionerad, sjukpensionerad
	F56_8	322	-	322	1	N	Långtidssjukskriven
	F56_9	323	-	323	1	N	Sköter eget hushåll
	F56_10	324	-	324	1	N	Annat
	F56_txt	325	-	325	1	N	Annat, text
	F57a	326	-	347	22	A	Vilket är/var ditt yrke eller dina arbetsuppgifter?
	F57b	348	-	348	1	N	Beskriv din huvudsakliga arbetsuppgift?, text
	F58	349	-	349	1	N	Vilken är din huvudsakliga arbetsgivare?

	F58_txt	350	-	350	1	N	Annat, text
	F59	351	-	351	1	N	Vilken är din huvudsakliga anställningsform?
	F60	352	-	352	1	N	Om du behöver, får du stöd och hjälp av dina arbetskamrater i ditt arbete?
	F61	353	-	353	1	N	Om du behöver, får du stöd och hjälp av din närmaste chef i ditt arbete?
	F62a	354	-	354	1	N	Kräver ditt arbete att du arbetar mycket fort?
	F62b	355	-	355	1	N	Kräver ditt arbete att du arbetar mycket hårt?
	F62c	356	-	356	1	N	Kräver ditt arbete en för stor arbetsinsats?
	F62d	357	-	357	1	N	Har du tillräckligt med tid för att hinna med arbetsuppgifterna?
	F62e	358	-	358	1	N	Förekommer det motstridiga krav i ditt arbete?
	F62f	359	-	359	1	N	Får du lära dig nya saker i ditt arbete?
	F62g	360	-	360	1	N	Kräver ditt arbete skicklighet?
	F62h	361	-	361	1	N	Kräver ditt arbete påhittighet?
	F62i	362	-	362	1	N	Innebär ditt arbete att man gör samma sak om och om igen?
	F62j	363	-	363	1	N	Har du frihet att bestämma hur ditt arbete ska utföras?
	F62k	364	-	364	1	N	Har du frihet att bestämma vad som ska utföras i ditt arbete?
	F63a	365	-	365	1	N	Hur ofta förekommer buller i ditt arbete?
	F63b	366	-	366	1	N	Hur ofta förekommer kemiska preparat, ångor, gaser i ditt arbete?
	F63c	367	-	367	1	N	Hur ofta förekommer upprepade och ensidiga arbetsrörelser i ditt arbete?
	F63d	368	-	368	1	N	Hur ofta förekommer tunga lyft i ditt arbete?
	F63e	369	-	369	1	N	Hur ofta förekommer mobbning eller trakasserier i ditt arbete?
	F64	370	-	370	1	N	Hur trivs du med dina arbetsuppgifter?
	F65	371	-	371	1	N	Är du orolig för att förlora ditt arbete inom det närmaste året?
	F66_1	372	-	372	1	N	Nej, sådana möjligheter finns inte
	F66_2	373	-	373	1	N	Ej aktuellt
	F66_3	374	-	374	1	N	Möjlighet att träna/motionera på arbetstid
	F66_4	375	-	375	1	N	Subventionerat träningskort, gratis simning eller liknande
	F66_5	376	-	376	1	N	Andra möjligheter till träning
	F66_txt	377	-	377	1	N	Andra möjligheter till träning, text
	F67	378	-	378	1	N	Utnyttjar du denna/dessa förmåner?
	F68	379	-	379	1	N	Hur bor du?
	F69_vem1	380	-	380	1	N	Ingen
	F69_vem2	381	-	381	1	N	Föräldrar/syskon
	F69_vem3	382	-	382	1	N	Make/maka/sambo/partner
	F69_vem4	383	-	383	1	N	Andra vuxna
	F69_vem5	384	-	384	1	N	Barn
	F69_ald1	385	-	385	1	N	0-6 år
	F69_ald2	386	-	386	1	N	7-12 år
	F69_ald3	387	-	387	1	N	13-17 år
	F69_ald4	388	-	388	1	N	18 år eller äldre
	F70	389	-	389	1	N	Hur många timmar per vecka lägger du ned på arbete i hemmet?
	F71a	390	-	390	1	N	Har du någon sjuk eller gammal närstående som du hjälper med vardagliga sysslor, ser till eller vårdar?
	F71b	391	-	392	2	N	Hur många timmars arbete per vecka innebär detta i genomsnitt för dig?
	F72	393	-	393	1	N	Upplever du att hemarbetet är betungande?
	F73	394	-	394	1	N	Hur säker och trygg känner du dig när du går ensam i ditt bostadsområde när det är mörkt?
	F74a	395	-	395	1	N	Har du under de senaste 12 månaderna blivit utsatt för fysiskt våld?
	F74b_1	396	-	396	1	N	På arbetsplatsen/i arbetet/i skolan
	F74b_2	397	-	397	1	N	I hemmet
	F74b_3	398	-	398	1	N	I annans bostad/i bostadsområdet
	F74b_4	399	-	399	1	N	På allmän plats/på nöjesställe/på tåg, buss, tunnelbana
	F74b_5	400	-	400	1	N	Någon annanstans
	F75	401	-	401	1	N	Har du under de senaste 12 månaderna blivit utsatt för hot eller hotelser om våld så att du blev rädd?
	F76	402	-	402	1	N	Har du någon du kan dela dina innersta känslor med och anförtra dig åt?
	F77	403	-	403	1	N	Kan du få hjälp av någon/några personer om du har praktiska problem eller är sjuk?
	F78_1	404	-	404	1	N	Studiecirkel/kurs på din arbetsplats
	F78_2	405	-	405	1	N	Studiecirkel/kurs på din fritid
	F78_3	406	-	406	1	N	Fackföreningsmöte

	F78_4	407	-	407	1	N	I annat föreningsmöte
	F78_5	408	-	408	1	N	Teater/bio
	F78_6	409	-	409	1	N	Konstutställning
	F78_7	410	-	410	1	N	Religiös sammankomst
	F78_8	411	-	411	1	N	Sporttillställning
	F78_9	412	-	412	1	N	Skrivit insändare i tidning/tidskrift
	F78_10	413	-	413	1	N	Demonstration av något slag
	F78_11	414	-	414	1	N	Offentlig tillställning
	F78_12	415	-	415	1	N	Större släktsammankomst
	F78_13	416	-	416	1	N	Privat fest hos någon
	F78_14	417	-	417	1	N	Inget av ovanstående
	F79	418	-	418	1	N	Tycker du i allmänhet att man kan lita på de flesta människor?
	F80	419	-	419	1	N	Har du under de senaste tre månaderna blivit behandlad/bemött så att du känt dig kränkt?
	F81_1	420	-	420	1	N	Sjukvården
	F81_2	421	-	421	1	N	Skolan/Arbetet
	F81_3	422	-	422	1	N	Arbetsförmedlingen
	F81_4	423	-	423	1	N	Polisen/Rättsväsendet
	F81_5	424	-	424	1	N	Socialtjänsten
	F81_6	425	-	425	1	N	Försäkringskassan
	F81_7	426	-	426	1	N	Affärer/Restauranger
	F81_8	427	-	427	1	N	Bank/Försäkringsbolag
	F81_9	428	-	428	1	N	Hyresvärd/Bostadsförmedlare
	F81_10	429	-	429	1	N	Nära anhörig
	F81_11	430	-	430	1	N	Okänd person på allmän plats
	F81_12	431	-	431	1	N	Annan
	F81_txt	432	-	432	1	N	Annan, text
	F82_1	433	-	433	1	N	Etnisk bakgrund
	F82_2	434	-	434	1	N	Kön
	F82_3	435	-	435	1	N	Sexuell läggning
	F82_4	436	-	436	1	N	Ålder
	F82_5	437	-	437	1	N	Funktionshinder
	F82_6	438	-	438	1	N	Religion
	F82_7	439	-	439	1	N	Annat
	F82_txt	440	-	440	1	N	Annat, text
	F82_8	441	-	441	1	N	Vet ej
	F83a	442	-	442	1	N	Vilket förtroende har du för Sjukvården?
	F83b	443	-	443	1	N	Vilket förtroende har du för Skolan?
	F83c	444	-	444	1	N	Vilket förtroende har du för Polisen?
	F83d	445	-	445	1	N	Vilket förtroende har du för Socialtjänsten?
	F83e	446	-	446	1	N	Vilket förtroende har du för Arbetsförmedlingen?
	F83f	447	-	447	1	N	Vilket förtroende har du för Försäkringskassan?
	F83g	448	-	448	1	N	Vilket förtroende har du för Domstolar?
	F83h	449	-	449	1	N	Vilket förtroende har du för Riksdagen?
	F83i	450	-	450	1	N	Vilket förtroende har du för Politiker i ditt landsting?
	F83j	451	-	451	1	N	Vilket förtroende har du för Politiker i kommunen?
	F84	452	-	453	2	N	Vilket år är du född?
	F85	454	-	454	1	N	Är du man eller kvinna?
	F86_1	455	-	455	1	N	Folkskola eller grundskola
	F86_2	456	-	456	1	N	Realskola eller flickskola
	F86_3	457	-	457	1	N	2-årigt gymnasium eller yrkesskola
	F86_4	458	-	458	1	N	3-4-årigt gymnasium
	F86_5	459	-	459	1	N	Universitet eller högskola, 2,5 år eller kortare
	F86_6	460	-	460	1	N	Universitet eller högskola, 3 år eller längre
	F86_7	461	-	461	1	N	Annan utbildning
	F86_txt	462	-	462	1	N	Annan utbildning, text
	Komm	463	-	463	1	N	Kommentar
	SlutTecken1	464	-	464	1	A	Sluttecken
Bakgrunds-	Tsjuk	465	-	473	9	N	Sjukpenning för individen
variabler	Tkassa	474	-	482	9	N	Arbetslöshetsunderstöd för individen
	Cdisp	483	-	491	9	N	Disponibel inkomst för individen
	CdispH	492	-	500	9	N	Disponibel inkomst för hushållet
	IsocBid	501	-	509	9	N	Socialbidrag för individen
	Pfor	510	-	518	9	N	Förtidspension för individen
	UtbNiva	519	-	521	3	N	Utbildningsnivå från UtbildningsReg 2004. Se
	Sdkod	522	-	530	9	A	Stadsdelskod
	SlutTecken2	531	-	531	1	A	X

RÄTTNINGSINSTRUKTION

Nationella Folkhälsan 2004

BV8 - Natfol

Genomgående gäller att ”**trippelmarkeringar**”=9/99.

Yrkesfrågan (57a), **UeNr** och sista **kommentarerna** rättas i varsitt separat jobb.

Gällande alla multiplar: Eftersom vi sätter X istället för ettor på multiplarna har vi i det här fallet funnit kravfält onödiga när det gäller exempelvis fråga 78. Vi behöver m a o inte bry oss om ifall det är ikryssat ologiskt, t ex genom 'Inget av ovanstående' och 'Större släktsammankomst'. Kontrollera bara att de kryss som programmet stannar på är OK, men vi behöver alltså inte bry oss om ifall det angivna svaret är ologiskt.

När det gäller **öppna frågor** i samband med alternativ av typen 'Annat, ange vad:' sätter vi som vanligt ett kryss i motsvarande ruta om uppgiftslämnaren ”glömt” att kryssa. (Undantag förekommer dock när det gäller arbetsgivare, se nedan för fråga 58.)

1. 1+2=slumpa, 4+5=slumpa, övriga kombinationer=9.
- 2-4. Tvinga igenom om den angivna siffran faller utanför intervallet. Var dock uppmärksam på om någon decimal är angiven. Dessa ska *inte* tvingas in, utan avrundas enligt separat instruktion. Om någon kryssat i rutan, eller om det som står är oläsligt skriver vi 99.
5. 2+3=slumpa, övriga kombinationer=9.
6. Tvinga igenom som det står *och bortse från kravfältet!* Om det är dubbelmarkerat så koda 9.
7. 2+3=slumpa, övriga kombinationer=9.
8. 3+4=slumpa, övriga kombinationer=9
9. Tvinga igenom om den angivna siffran faller utanför intervallet. Var dock uppmärksam på om någon decimal är angiven. Dessa ska *inte* tvingas in, utan avrundas enligt separat instruktion. Om någon kryssat i rutan, eller om det som står är oläsligt skriver vi 99.
10. Om intilliggande dubbelmarkering = slumpa, övriga kombinationer=9.
- 11-12. Tvinga igenom om den angivna siffran faller utanför intervallet. Var dock uppmärksam på om någon decimal är angiven. Dessa ska *inte* tvingas in, utan avrundas enligt separat instruktion. Om någon kryssat i rutan, eller om det som står är oläsligt skriver vi 999.
- 13-24. 1+2=slumpa, 3+4=slumpa, övriga kombinationer=9.
25. 1+2=slumpa, 4+5=slumpa, övriga kombinationer=9.
26. 2+3=slumpa, övriga kombinationer=9.
27. 1+2=slumpa, 2+3=slumpa, 3+4=slumpa, 6+ någon av 1-5=välj den markering som ligger mellan 1-5, övriga kombinationer=9.
- 28a. Om uppgiftslämnaren har dubbelmarkerat 28a, men samtidigt svarat på följdfrågan 28b så kodar vi '2' för 'Ja'. Annars kodar vi 9 vid dubbelmarkering.
29. Om uppgiftslämnaren har dubbelmarkerat 29, men samtidigt svarat på följdfrågan 30 så kodar vi '2' för 'Ja'. Annars kodar vi 9 vid dubbelmarkering.

- 31a. Om uppgiftslämnaren har dubbelmarkerat 31a, men samtidigt svarat på följdfrågan 31b så kodar vi '2' för 'Ja'. Annars kodar vi 9 vid dubbelmarkering.
32. $1+3=1$, $2+3=2$, $1+2=9$
33. $2+3=3$, $3+4=4$, $2+4=4$, övriga kombinationer=9
34. $1+3=1$, $2+3=2$, $1+2=9$
35. 6+ någon av 1-5=välj den markering som ligger mellan 1-5, $1+2=$ slumpa, $2+3=$ slumpa, $3+4=$ slumpa, övriga kombinationer=9.
36. Om intilliggande dubbelmarkering = slumpa, övriga kombinationer=9.
- 37-43. Dubbelmarkering=9
44. $1+2=$ slumpa, $3+4=$ slumpa, övriga kombinationer=9.
45. $2+3=3$, $3+4=4$, $2+4=4$, övriga kombinationer=9
46. 5+någon av 1-4 = välj den som ligger mellan 1-4, övriga kombinationer=9.
47. 6+någon av 1-5 = välj den som ligger mellan 1-5, övriga kombinationer=9.
48. 5+någon av 1-4 = välj den som ligger mellan 1-4, övriga kombinationer=9.
49. Om intilliggande dubbelmarkering = slumpa, övriga kombinationer=9.
50. Om uppgiftslämnaren har dubbelmarkerat 50, men samtidigt angivit en summa (större än noll!!!) på följdfråga 51 så kodar vi '2' för 'Ja'. Annars kodar vi 9 vid dubbelmarkering.
51. Om uppgiftslämnaren skrivit '0' och samtidigt kryssat i rutan för 'Har inte satsat några pengar de senaste 7 dagarna' så tar vi bort nollan. Om det däremot inte är kryssat i rutan för 'Har inte satsat några pengar de senaste 7 dagarna' låter vi nollan stå kvar. Decimaltal avrundas enligt separat instruktion. Om den angivna summan är på fler än sex siffror (över en miljon) eller om det är kryssat eller otolkbart så kodar vi 999999. I övriga fall, om det angivna talet faller utanför av programmet tillåtet intervall, så tvingar vi igenom det som står.
52. $2+3=3$, övriga kombinationer=9.
53. Dubbelmarkering=9.
54. $2+3=3$, övriga kombinationer=9.
55. Dubbelmarkering=9.
56. Om någon angivit att det jobbar 0% så tar vi bort nollan. Om någon skrivit att de jobbar mer än 100% så tvingar vi igenom det angivna. När uppgiftslämnare "glömt" att kryssa i rutan för att de arbetar, trots att de har fyllt i hur många procent, så gör vi det **INTE** åt dem, utan tvingar vi igenom fältet.
58. Dubbelmarkering=9. *Om vi dock stöter på rena självklarheter där uppgiftslämnaren använt den öppna frågan för att förtydliga någonting (utan att kryssa i rutan för 'Annat') så behöver vi inte koda 9. (Ett exempel på detta är om en person kryssat '2' för att de arbetar på en statlig myndighet, och sedan på raden skrivit 'SCB'. I detta fall markerar vi ingen 1:a för text på den öppna frågan, och låter 2:an för statlig myndighet stå kvar.) Detta betyder inte att vi måste göra såhär, utan att vi kan vara uppmärksamma och göra såhär när vi är absolut säkra.*
59. Dubbelmarkering=9.
- 60-61. 5+någon av 1-4 = 5, 4+någon av 1-3 = välj den som ligger mellan 1-3 $1+2=$ slumpa, $1+3=9$, $2+3=9$.
- 62-63. $1+2=$ slumpa, $3+4=$ slumpa, övriga kombinationer=9.
64. $1+2=$ slumpa, $4+5=$ slumpa, övriga kombinationer=9.

65. Dubbelmarkering=9.
67. 1+2=slumpa, övriga kombinationer=9.
68. 1+2=slumpa, (*OBS! Bara när det är dubbelmarkerat mellan de två första alternativen!*) övriga kombinationer=9.
69. Om uppgiftslämnaren ”glömt” att kryssa i rutan för att de delar bostad med barn, trots att de har svarat på följdfrågan om hur gamla barnen är, så kryssar vi **INTE** åt dem, utan tvingar igenom som det står.
70. 6+något av 1-5 = välj det som ligger mellan 1-5, övriga kombinationer=9.
- 71a. Om uppgiftslämnaren har dubbelmarkerat 71a, men samtidigt svarat på följdfrågan 71b (med ett tal större än noll) så kodar vi '2' för 'Ja'. Annars kodar vi 9 vid dubbelmarkering.
- 71b. Om uppgiftslämnaren skrivit '0' och samtidigt kryssat '2' för 'Nej' på fråga 71a så tar vi bort nollan, men i alla andra fall tvingar vi igenom det som står även om det faller utanför intervallet. Decimaltal avrundas enligt separat instruktion. Om det är kryssat eller otolkbart så kodar vi 99.
72. 1+2=slumpa, 4+5=slumpa, övriga kombinationer=9.
73. 1+2=slumpa, 3+4=slumpa, 5+någon av 1-4 = 5, övriga kombinationer=9.
- 74a. Om uppgiftslämnaren har dubbelmarkerat 74a, men samtidigt svarat på följdfrågan 74b så kodar vi '2' för 'Ja'. Annars kodar vi 9 vid dubbelmarkering.
- 75-76. Dubbelmarkering=9
77. 1+2=slumpa, 3+4=slumpa, övriga kombinationer=9.
79. Dubbelmarkering=9
80. 2+3=slumpa, 1+2 eller 1+3 = välj 'Ja'-alternativet om det är svarat på följdfråga 81.
83. 1+2=slumpa, 3+4=slumpa, 5+någon av 1-4 = välj den som ligger mellan 1-4, övriga kombinationer=9.
84. Om det inte är ifyllt, ta bort även den förtryckta '19' och tvinga igenom (alternativt ta bort fältet med F9). Om det är kryssat eller otolkbart så skriver vi 9999.
85. Dubbelmarkering=9.

UPPRÄTTNINGAR I SAMBAND MED AVSLUT

Fråga 6: Ta bort alla 'Nej' + 'Nej' – kombinationer. D v s spara 'Nej' på den första frågan men ta bort 'Nej' på följdfrågan.

Fråga 28: Markera '2' för 'Ja' på 28a om någon svarat på följdfrågan 28b men inte svarat alls på 28a. Gör ingen ändring om endast det öppna svarsalternativet är ifyllt på följdfrågan.

Fråga 29: Markera '2' för 'Ja' på 29 om någon svarat på följdfrågan 30 men inte svarat alls på 29.

Fråga 31: Markera '2' för 'Ja' på 31a om någon svarat på följdfrågan 31b men inte svarat alls på 31a. Gör ingen ändring om endast det öppna svarsalternativet är ifyllt på följdfrågan.

Fråga 50: Kolla först upp alla nollor för fråga 51 och omvandla dem till en markering för "har ej satsat några pengar...". Markera '2' för fråga 50 i de fall där det är en summa angiven på fråga 51, men blankt på filen för fråga 50.

Fråga 71: Ändra så att alla fall där något tal större än noll är angivet på 71b får '1' för 'Ja' på fråga 71a.

Fråga 74: Markera '1' för 'Ja' på 74a om någon svarat på följdfrågan 74b men inte svarat alls på 74a.

Fråga 80: I de fall inget är angivet på fråga 80, men svarat på fråga 81: Markera '2' för 'Ja, någon gång' där en markering finns på fråga 81. Markera '3' för 'Ja, flera gånger' där flera markeringar finns på fråga 81. Gör ingen ändring om endast det öppna svarsalternativet är ifyllt på följdfrågan.

Socioekonomisk indelning (SEI) av förvärvsarbetande i FoB 85 och FoB 90

Socioekonomiska grupper ¹		Normalt utbildningskrav efter grundskola ²
ANSTÄLLDA		
Arbetare (yrken normalt organiserade inom LO)		
11	Ej facklärd, varuproducerande	Mindre än två år
12	Ej facklärd, tjänsteproducerande	Mindre än två år
21	Facklärd, varuproducerande	Minst två år
22	Facklärd, tjänsteproducerande	Minst två år
Tjänstemän (yrken normalt organiserade inom TCO eller SACO/SR)		
33	Lägre tjänstemän I	Mindre än två år
36	Lägre tjänstemän II	Två men ej tre år
46	Tjänstemän på mellannivå	Tre men ej sex år
56/57	Högre tjänstemän/Ledande befattningar	Minst sex år
FÖRETAGARE³		
60	Fria yrkesutövare med akademikeryrken ⁴	Minst sex år
79	Företagare exkl. lantbrukare	-
89	Lantbrukare	-

¹ Den fullständiga indelningen återfinns i Meddelanden i samordningsfrågor 1982:4.

² Avser normala utbildningskrav för yrket. Klassificeringen bygger *inte* på några uppgifter om individens utbildning.

³ Företagare som bildat aktieföretag redovisas i regel som anställd under Tjänstemän.

⁴ Som exempel på yrken i denna grupp kan nämnas advokat, arkitekt, läkare och revisor. *Anställda* med motsvarande yrken förs i redovisningen till Högre tjänstemän (56).

Kodning av ”icke-yrken”

	SEI
Studera	91
Hemmafru, Hemmapappa o.likn.	92
Arbetslös	93
Föräldraledig	94
Sjuk/Förtidspensionär	95
Värnplikt	96
Pensionär, Ålderspensionär	97
Aldrig arbetat/Inget yrke	98
Ej kodbart	99

Bilaga 6 HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR? En undersökning om hälsa och livsvillkor i Sverige 2004

Utbklass	SUN2000Niva	SUN2000NivaText
1	Saknas (blank)	
	999	Okänt
	100	Övrig/ospec förgymnasial utbildning kortare än 9 år
	102	Grundskoleutbildning, årskurs 1-6
	106	Folkskoleutbildning
	200	Övrig/ospec förgymnasial utbildning, 9 (10) år
	204	Realskoleutbildning
	206	Grundskoleutbildning, årskurs 7-9
	310	Ospec gymnasial utbildning, kortare än två år
	312	Gymn. utb. kortare än två år, teoretisk/studieförb, ej slutbetyg
	313	Gymnasial utb. kortare än två år, yrkesinriktad, ej slutbetyg
	316	Gymnasial utbildning kortare än två år, teoretisk/studieförb.
	317	Gymnasial utbildning kortare än två år, yrkesinriktad
	320	Ospec gymnasial utbildning, två år
	322	Gymnasial utb. två år, teoretisk/studieförb. - ej slutbetyg
	323	Gymnasial utbildning två år, yrkesinriktad - ej slutbetyg
	326	Gymnasial utbildning två år, teoretisk/studieförb.
	327	Gymnasial utbildning två år, yrkesinriktad
2	330	Ospec gymnasial utbildning, tre år
	332	Gymnasial utb. tre år, teoretisk/studieförb, ej slutbetyg
	333	Gymnasial utbildning tre år, yrkesinriktad, ej slutbetyg
	336	Gymnasial utbildning tre år, teoretisk/studieförb.
	337	Gymnasial utbildning tre år, yrkesinriktad
	410	Ospec eftergymnasial utbildning kortare än två år
	412	Högskoleutbildning, 20 högskolepoäng
	413	Gymnasial påbyggnadsutbildning
	415	Eftergymn. utb. kortare än två år - ej universitet/högskola
	417	Högskoleutbildning kortare än två år, yrkesinriktad
	520	Ospec eftergymnasial utbildning två år
	522	Högskoleutbildning, 80 högskolepoäng - ej examen
	525	Eftergymn. utb. två år - ej universitet/högskola
	526	Högskoleutbildning två år, generell
	527	Högskoleutbildning två år, yrkesinriktad
3	530	Ospec eftergymnasial utbildning tre år
	532	Högskoleutbildning, 120 högskolepoäng - ej examen
	535	Eftergymn. utb. tre år - ej universitet/högskola
	536	Högskoleutbildning tre år, generell
	537	Högskoleutbildning tre år, yrkesinriktad
	540	Ospec eftergymnasial utbildning fyra år
	545	Eftergymn. utb. fyra år - ej universitet/högskola
	546	Högskoleutbildning fyra år, generell
	547	Högskoleutbildning fyra år, yrkesinriktad
	550	Ospec eftergymnasial utbildning minst fem år
	555	Eftergymn. utb. minst fem år - ej universitet/högskola
	556	Högskoleutbildning fem år eller längre, generell
	557	Högskoleutbildning fem år eller längre, yrkesinriktad
	600	Övrig/ospec forskarutbildning
	620	Licentiatutbildning
	640	Doktorsutbildning

Strataindelning, Västra Götalands län

Stratum	Län	Kommun, område	Urvalsstorlek
1401	14	Övriga V. Götaland	3320
1402	14	HSN4: Ale, Kungälv, Tjörn och Öckerö	1000
1403	14	HSN7: Härryda, Mölndal och Partille	1000
1404	14	HSN5: 9 stadsdelar i Göteborg + saknar NYKO	1000
1405	14	HSN12: 6 stadsdelar i Göteborg	1000
1406	14	HSN11: 6 stadsdelar i Göteborg	1000